

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

66 ÅRGANG

16. DESEMBER 1954

A V I N N H O L D E T : NR.
MED DETTE NUMMER, SOM UTKOMMER SOM JULE- 47
NUMMER, AVSLUTTES 66. ÅRGANG. INNHOLDSFORTEG-
NELSEN FØLGER I NYTTÅRSNUMMERET. ❖❖❖❖❖❖❖❖❖
UTGIVELSESDAGEN BLIR 6. JANUAR 1955. ❖❖❖❖❖❖❖❖❖ 50

JUL- og NYTTÅRS-GUDSTJENESTER i Oslo:

St. Olavs kirke, Akersv. 1.

Julaften:

Kl. 24: Midnattsmesse — Pontifikalmesse m. preken av biskop Mangers.

1. juledag:

Kl. 8 — 8.30 — 9: Stille messe.

Kl. 9.45: Low Mass (English Carols).

Kl. 11: Levittmesse.

Kl. 19: Festandakt.

Søndag 2. juledag:

Kl. 7 og 8.30: Stille messe.

Kl. 9.45: Low Mass.

Kl. 11: Høymesse m. preken.

Ingen aftenandakt.

Nyttårsaftnen:

Kl. 19: Takkegudstjeneste m. preken av Hs. Høyerv. biskopen.

1. nyttårsdag (Menighetens bededag):

Kl. 7 og 8.30: Stille messe.

Kl. 9.45: Low Mass.

Kl. 11: Høymesse m. preken.

Kl. 16—19: Utstilling av Alterets hellige sakrament.

Kl. 19: Andakt.

Søndag 2. januar:

Kl. 7 og 8.30: Stille messe.

Kl. 9.45: Low Mass (English Carols).

Kl. 11: Høymesse m. preken.

Kl. 19: Andakt.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.

Julaften kl. 24: Midnattsmesse med preken.

1. juledag:

Kl. 9: Hyrdemesse med julesalmer.

Kl. 10.30: Høymesse med festpreken.

Kl. 17: Festandakt.

2. juledag:

Kl. 8: Stille messe.

Kl. 10.30: Høymesse med preken.

Kl. 19: Aftenmesse m. sakr. velsignelse.

Onsdag:

Kl. 10: Stille messe hos søstrene (*hver onsdag*).

Nyttårsaftnen:

Kl. 19: Takkegudstjeneste.

1. nyttårsdag: Som på 2. juledag.

Søndag 2. januar:

Kl. 8: Stille messe.

Kl. 10.30: Høymesse med preken.

Kl. 19: Aftenmesse m. sakr. velsignelse.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.

Julaften kl. 16: Barnegudstjeneste.

Kl. 24: Midnattsgudstjeneste m. preken.

1. juledag:

Kl. 8.15 og 9.30: Stille messe.

Kl. 11: Høymesse med preken.

Kl. 18: Kompletorium og sakramentsandakt.

2. juledag og 1. nyttårsdag:

Gudstjenester som på søndagene.

Grefsen kapell, Glads veg 23.

1. juledag:

Kl. 6 og 6.30: Stille messe.

Kl. 9.30: Høymesse m. preken.

Kl. 17: Aftenandakt.

2. juledag og 1. nyttårsdag:

Gudstjenester som på søndagene.

Jesu Hjerter kapell, Nyv. 17, Stabekk.

Julaften kl. 24: Midnattsmesse m. preken.

1. juledag:

Kl. 10.15: Stille messe.

Kl. 10.45: Høymesse m. preken og festandakt.

2. juledag:

Kl. 9.05: Stille messe.

Kl. 10.45: Sangmesse.

1. nyttårsdag:

Kl. 10.45: Høymese m. preken og takkeandakt.

(*Bemerk toginnskrenkningene.*)

Vår Frue Villas kapell, Montebello.

Julaften:

Kl. 24: Midnattsmesse. Deretter II. Julemesse.

1. juledag:

Kl. 9: Høymesse m. preken.

Kl. 16.30: Aftengudstjeneste.

2. juledag og 1. nyttårsdag:

Gudstjenester som på søndagene.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 19. DESEMBER: 4. sønd. i Advent. Ep. I. Kor. 4, 1—5. Ev. Luk. 3, 1—6. Mandag:

Vigilien til Thomas apostel. Tirsdag: Thomas, ap. Onsdag og torsdag: Ferieldager. Fredag:

JULAFTEN: Vigiliemessen.

FREDAG 24. DESEMBER: JULAFTEN. Vigiliemessen. Ep. Rom. 1, 1—6. Ev. Matt. 1, 18—21.

1. JULEDAG: 1. messe: Ep. Tit. 2, 11—15. Ev. Luk. 2, 1—4. II. messe: Ep. Tit. 3, 4—7.

Ev. Luk. 2, 15—20. III. messe: Ep. Hebr. 1, 1—12. Ev. Joh. 1, 1—14.

2. JULEDAG (søndag 26. des.): Stefan, Kirkens første martyr. Mandag: Johannes ap. og

evang. Ep. Sirak 15, 1—6. Ev. Joh. 21, 19—24. Tirsdag: De uskyldige barn, martyrer. Ep. Åp.

14, 15. Ev. Matt. 2, 13—18. Onsdag: Thomas, bisk., mart. Torsdag: Messen fra søndag i

Juleoktaven. Fredag (Nyttårsaftnen): Sylvester I, pave, bekj.

1. NYTTÅRS DAG (Lørdag): Kristi omskjøring. Ep. Tit. 2, 11—15. Ev. Luk. 2, 21.

SØNDAG 2. JANUAR: Jesu navnefest. Ep. Ap. Gj. 4, 8—12. Ev. Luk. 2, 21. Mandag: Oktav-

dagen for ev. Johannes. Tirsdag: Oktavdagen for De uskyldige barn. Onsdag: Vigilien til

Herrens Åpenbaringsfest. Torsdag: Herrens åpenbaringsfest. Fredag og lørdag: Dager i oktaven.

SØNDAG 9. JANUAR: Feiring av Herrens Åpenbaringsfest. Ep. Is. 60, 1—6. Ev. Matt. 2,

1—12.

Ved biskoppelig dispens er alle fritatt for faste- og abstinensbudet julaften fra kl. 12 middag.

Nyttårsaftnen, som faller på fredag, dispenseres fra abstinensbudet.

ST. OLAV

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersv. 5, Oslo. Telefon 42 37 43. Kl. 9—16. Mandag, lørdag: Kl. 9—13.

Abonnementspris: Kr. 15.00 pr. år; for utlandet + porto kr. 2.40. Girokonto nr. 15986.

Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på ethvert postkontor.

Annonser må være innsendt innen onsdag aften uken før utgivelsesdatoen (angitt på 1. omslagsside).

GERHARD BRAATHEN ☆ ☆

BOKTRYKKERI

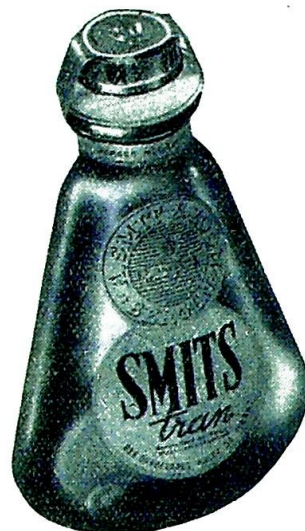
MARITIM — BESTUN

☆☆☆

BOKS 106, BESTUN
TELEFON 55 72 68

TRYKKSAKER
FOR ETHVERT BEHOV

HVER DAG

Føres av større kolonialforretninger

A. SMIT & ZOON
BERGEN

Er De oppmerksom på at Deres innbo i dag koster 3 ganger så meget som i 1940.

Er forsikringssummen tilstrekkelig?

Gulli & Rokk

Assurance

Stortingsgt. 22
Sentralbord 33 44 00
OSLO

FYRINGSOLJE

brukes av

Bispegården }
St. Josephs Institutt }
Vor Frue Hosp. Nerveavd. } Oslo
St. Dominikus kirke. }
St. Elisabethsøstrenes }
Pleiehjem }
Sta. Katarinahjemmet. }
St. Pauls Kirke }
Moderhuset } Bergen
Florida Sykehus }
Øyenklinikken }
St. Josephs Hospital, Drammen }
St. Torfinns Klinik, Hamar }
St. Fransiskus Hosp., Hønefoss. }

*

Ved bestilling av olje: Oslo 68 34 66
Service: Oslo 56 35 92

Julens budskap

«Se, jeg bringer dere bud om en stor glede, som skal times alt folket. I dag er det født en frelser for dere i Davids by. Han er Kristus, Herren.»

Fra den dag av, da engelen brakte hyrdene dette budskap — det glade budskap om Frelserens fødsel i Betlehem — har det gått sin seiersgang over hele verden. Det stanset ikke ved Judæas grenser, men trengte fram til alle land: til Hellas, Egypt, Italia, Spania, Gallia, Britannia, Germania — til Romerrikets grenser, ja utover dem, da nye folk sto fram, da nye verdensdeler ble oppdaget. Julens budskap gjaldt alle folk og alle folkeslag, alle nasjoner og alle tungemål. Det gjelder den dag i dag, og det skal forkynnes helt til verdens ende. For budskapet er vektig og stort, og det er rettet til alle.

Tusener av år hadde menneskene ventet på det, lengtet etter det likefra paradiset dager. Profetene, Guds sendemenn, holdt denne lengselen levende ved sine spådommer og visjoner. Fra uklare omriss ble de messianske spådommer helt tydelige og klare hos Jeremias og Isaias. Storslått og veldig forkynnte de Messias, tilla ham guddommelige egenskaper, lar ham gjøre under og tegn, så at Frelseren selv viste hen til dem, når han sier til Døperens disipler: «Gå bort og fortell Johannes det dere har sett og hørt: Blinde ser, halte går, spedalske renses, døde hører, døde står opp, og evangeliet forkynnes for fattige.» Dersom Messias ikke kunne vise hen til denne spådom, ville budskapet fra Betlehem ikke ha noen verdi og ingen ville tro på det. Ved sine gjerninger har han bevist sin herkomst: «De gjerninger som Faderen har gitt meg å fullføre, disse gjerninger som jeg gjør, vitner om meg at Faderen har sendt meg.»

Barnet fra Betlehem er sendt fra Faderen i himmelen — er sendt fra Gud, og derfor er julens budskap et guddommelig budskap. Barnet fra Betlehem er Guds Sønn, den evige Faders evige Sønn. «Han er avglansen av hans herlighet og bildet av hans vesen bærer alle ting ved sitt veldes ord.» «Ved ham er alt skapt i himmelen og på jorden, det synlige og det usynlige, det være troner og herredømmer eller fyrstedømmer eller makter, alt er skapt ved ham og for ham. For det var Guds vilje at hele fylden skulle bo i ham.»

For oss mennesker og for vår frelses skyld er han

steget ned fra himmelen, har han påtatt seg kjød ved den Hellige Ånd av jomfru Maria og er blitt menneske. «Ordet ble kjød og bodde blant oss.» For å bringe oss freden med Gud, for å forløse, for å utsonne oss med sin himmelske Fader, for å gjøre oss til Guds barn, for å gi oss evig liv og gjøre oss «verdige til å få del i de helliges arvelodd i lyset», er han selv blitt et menneskebarn. «Se, for en kjærlighet Faderen har vist oss, at vi kalles og er Guds barn.»

Og som julens budskap er Guds budskap, er også Herrens åpenbaring Guds åpenbaring, de sannheter han lærte, er evige sannheter som ikke kan forandres, og den vei han viste oss er veien til Gud. For dette satte Messias sitt liv til. «Menneskesønnen er ikke kommet for å la seg tjene, men for å tjene og gi sitt liv til løsepenger for mange.» Han var kommet for å gjøre Faderens vilje: «Ved ham å forlike alt med seg både som er på jorden, og det som er i himmelen, fordi han stiftet fred ved blodet på hans kors.» «For så har Gud elsket verden at han har gitt sin Sønn, den Enbårne, så hver den som tror på ham, ikke skal gå tapt, men ha det evige liv. For Gud har ikke sendt sin Sønn til verden for at han skal dømmes verden, men for at verden skulle bli frelst ved ham.»

Julens budskap er ikke eventyr, julens løfter ikke tomme ord. Det er virkelighet som går i oppfyllelse i hvert troende menneskehjerte. «Hyrdene skynte seg og kom og fant Maria og Josef og barnet som lå i krybben. Og da de så det, forsto de det ord som var talt til dem om dette barn.» Det står til oss å ta i mot budskapet fra Betlehem for å få del i dets løfter. Ja, vi må ta i mot det, vi må ta i mot Kristus, Herren fra Davids by, vi må ta i mot hans lære og åpenbaring og gå den vei han viste oss. Hva mening ville det ellers være i å feire jul? Hva skulle vi glede oss over i julen, dersom vi levet langt borte fra Gud, dersom vi ikke levet i vennskap med Gud? Bare «dem som tar i mot ham, dem har han gitt makt til å bli Guds barn.»

Tar vi i mot julens budskap med åpent hjerte og sinn, vil med det sann og varig lykke komme i vårt hjerte, og «jul med dens gleder og barnlige lyst» vil bli ekte og sann og gjøre oss til bedre mennesker.

F. J. Fishedick.

Om meningen med livet

Av cand. jur. Edvard D. Vogt

Holdt over Vatikanets radio, 24. nov. 1954.

I den forrige sending fremholdt taleren at formålet med disse programmer over Vatikanets Radio er å bidra til at lytterne utvikler sin tenkning over de sentrale livsspørsmål ved en kontakt med den katolske verden og med den tenkning som har utkrystallisert seg i Kirken etter snart to tusen års liv på grunnlag av Kristi åpenbaring.

Det spørsmål som i denne annen sending blir tatt opp, omfatter på en måte alle de mindre og mere konkrete spørsmål som siden vil bli behandlet.

Til grunn for alt hva mennesket gjør og er ligger spørsmålet om meningen med hans liv. Hva er formålet med det hele?

Det er nok av dem som forsøker å latterliggjøre selve problemet. «Den slags gjorde en seg da ferdig med i gymnasiedagene», heter det. Men denne noe overlegne innstilling betyr jo i grunnen ikke annet enn at disse personer tror at de allerede for lenge siden har løst problemet, — og samtidig røper den deres egen usikkerhet og frykt for å ta det opp på ny. De har kanskje en nagende mistanke om at de har valgt en skinnløsning.

La oss si at de f. eks. under påvirkning av det moderne hedenskap har løst problemet på følgende måte: «Formålet med menneskets liv er å innstille seg i naturens store sammenheng og å leve så biologisk hensiktsmessig som mulig». En slik tro på at den biologiske sunnhet er den høyeste verdi, vil — så snart vi kommer ut over de fredelige gymnasiedager — kollidere med et stort antall menneskelige realiteter, ikke minst med de moralske og sosiale verdier som, noe inkonsekvent, disse tenkere ofte er aktive forsvare av.

Hva gjør en da? Såfremt en er filosofisk interessert, men allikevel ikke vil innlate seg på å gjennomtenke på nytt spørsmålet om meningen med livet, da slutter en seg til en av de moderne filosofier som sier at slike spørsmål om ting som ikke kan 'verifiseres', hvilket for dem betyr: som ikke kan måles og veies, er skinnproblemer. Problemet benektes altså simpelthen. Og det deler her selvsagt skjebne med spørsmålet om Guds eksistens og natur og med så mange andre spørsmål om religion og moral og filosofi, som har opptatt menneskehetens beste hjerner like opp til disse geniale problemfornekteres tid.

Signet Jul!

JEG ER—

Av Rolf Jacobsen

Dette dikt er hentet fra boken «Hemmelig liv», hvis forfatter er katolikk. Diktsamlingen (utkommet i år på Gyldendal) vil bli anmeldt av dosent Daniel Haakonsen i et senere nummer.

Bak ordene «Jeg er —» fornemmer vi røsten til ham som sa om seg selv: «Jeg er den som er» — Gud.

Jeg er fuglen som banker på vinduet til dig om morgenen og følgesvennen din, han du ikke kan vite, blomstene som lyser for den blinde.

Jeg er brekronen over skogene, den blendende og malmstemmene fra katedralenes tårn. Tanken som plutselig faller ned over dig midt på dagen og fyller dig med en besynderlig lykke.

Jeg er en du har elsket for lenge siden. Jeg går ved siden av dig om dagen og ser ufravendt på dig og legger munnen på hjertet ditt, men du vet det ikke.

Jeg er den tredje armen din og den andre skyggen din, den hvite, som du ikke har hjerte til og som ikke kan glemme dig mere.

Men så enkel er nå engang ikke virkeligheten. Hvem kan måle og veie en mors glede og en mors sorg? Hvem kan måle skjønnheten i en Murillos Madonna? Hva er det fysiske grunnlag for det å velge å ofre sitt liv for en venn? Hvem vil våge å benekte den lengsel et menneske føler etter det fullkomne, etter Gud?

Og om nå formålet med alt simpelthen er bare det å sikre seg så meget biologisk sunnhet og så mange biologiske tilfredsstillinger som mulig, — hva skal vi da si når virkeligheten selv hånler over en slik filosofi og lar den lede til ufred, utilfredshet, nervøsitet, handlinger og stimulanser som virker mot den helse vi så gjerne ville nå, og i de verste fall til forbrytelser og til selvmord?

Dette syn fornekter blant annet den grunnleggende realitet i mennesket som heter dets *forstand*, *intelligensen*. Det er denne som gjør det nødvendig å vite det *sanne* formål med vårt liv. Et livssyn som nøyer seg med deler og bruddstykker av sannheten vil før eller siden bli avslørt som løgnaktig av virkeligheten selv, og i mellomtiden vil det slite oss opp i en stadig nervøs — for ikke å si schizofren — spenning mellom virkeligheten og vår falske tenkning.

La med dette spørsmålets *eksistens* og dets *betydning* være påvist. Vi kan selvsagt ikke her utvikle en hel filosofi fra grunnen av, men vil i det som følger ganske kort skissere det livssyn som Den katolske kirke hevder som det eneste som fullt og helt kan tilfredsstillende et menneske i alle situasjoner og i alle vansker og tragedier, — et livssyn som kan tilfredsstillende fordi det helt og fullt bygger på virkeligheten og altså ikke kan bli motbevist av denne. Jeg skal ikke innlate meg på å bevise det eller på å gi et fullt bilde som kan berettigede en full tilslutning. De som er interessert må nok selv oppsøke dem som kan tilrettelegge deres studier av det, — det vil i de fleste tilfelle si de katolske prester.

De fleste katolske katekismer begynner med nett opp det spørsmål som vi behandler: Hvorfor er vi her på jorden? Og svaret lyder i all sin konsentrerte enkelhet: «Vi er her på jorden for å gjøre Guds hellige vilje og derved etter døden komme til Gud i himmelen.»

I denne setning har vi allerede de tre grunnleggende elementer i et modent livssyn: nemlig 1) at vårt liv er ikke begrenset til de år vi lever her på jorden. 2) at tiden på jorden er en prøvetid, tiden for et valg, — og endelig 3) at der eksisterer en øverste, objektiv lov, Guds vilje, som er selve den Virkelighet som vi må innrette vår egen vilje etter, såfremt vi vil leve i sannhet.

Benekter vi en eneste av disse realiteter, da vil vår filosofi før eller siden bli avslørt som falsk, som utilstrekkelig. Men vi må også merke oss at heller ikke disse tre punkter i seg selv er tilstrekkelige. De er med rette plassert i katekismens *innledning*. Når vi har anerkjent dem må vi gå videre og spørre om *hva* livet nå og etter døden er, om *hva* Guds vilje er.

Forsøker vi å besvare disse spørsmål, da vil vi snart oppdage et forferdende antall muligheter for å gå vill, slik vi ser det av de mange motstridende teorier som er blitt presentert av alle de religioner som har de tre punkter felles. Denne situasjon er et

tegn på at mennesket ikke på egen hånd kan orientere seg, men at det for å kunne nå den fulle Sannhet med sin egen tanke trenger en direkte hjelp fra Gud selv, en såkalt *åpenbaring*. Dette samsvarer med situasjonen på det moralske område hvor menneskene nok *kan* finne og gjøre det rette, men hvor erfaringen viser at vi allikevel ofte velger å gjøre det vi vet ikke er rett.

Disse forhold og også den fysiske lidelse er tegn på at den lovmessighet som ellers preger skapningen er brutt i menneskets verden og at mennesket har behov for en Godhet og Sannhet som kommer utenfra og overgår dets nåværende evner. Dette er læren om menneskets fall, det som ofte kalles arvesynden, og læren om menneskets oppreisning til den status som alltid i Guds tanker har vært den som var bestemt for oss, — det umiddelbare forhold til all Godhet, Skjønnhet og Sannhet som uttrykkes ved det å være Guds barn.

All virkelighet viser oss at vi har et slikt behov for en hjelp som overgår vår egen evne. Men når vi også erkjenner at alt det som finnes av ondt i verden kommer fra oss selv, da vet vi at Gud er god, at Gud er kjærlighet, — og at han derfor har stillet sin Sannhet, sin Godhet, til vår disposisjon, til disposisjon for alle dem som søker den og ber om del i den. Dette skjedde ved at han selv ble menneske i Jesus Kristus og ga oss samfunn med seg i den Kirke han grunnla og som han opprettholder midt i en fiendtlig verden.

Det er i denne situasjon, delaktige i Guds egen Godhet og Sannhet, at vi erverer oss vårt fulle menneskeverd og tar i besittelse vår fulle frihet til å oppfylle formålet med vårt liv på jorden, — eller på den annen side til under fullt ansvar å velge å avslå Guds kjærlighet og velge *oss selv* som grunnlaget for våre verdier.

Denne fulle frihet er skremmende i sine evige følger, — men om vi virkelig *elsker* Gud, da vil vi jo bare se og velge ham, og den andre mulighet vil aldri bli virkeliggjort, fordi Gud etter sine løfter vil holde oss oppe i alle prøvelser.

Det bevegede spørsmål om Helvetes fryktelige realitet dukker her opp. I sin alminnelighet tror jeg imidlertid at det er en fordel å behandle disse realiteter fra deres *positive* side: å betrakte de enorme muligheter til det *gode* som står åpne for oss takket være vår frihet som er vårt adelsmerke. Helvetes eksistens viser oss at denne frihet er *reell*, — at vårt valg betyr noe vesentlig i vårt forhold til verdiene, til Gud.

Her skal bare nevnes at katolsk tro angående helvete er forskjellig fra den lutherske. Denne siste har forkastet læren om renselsesstedet og om det såkalte 'limbo', den naturlige lykketilstand som venter de gode og rettfærdige mennesker som aldri har hatt mulighet for å velge det overnaturlige liv og derfor heller ikke for å forkaste det.

Dette at vår frihet kan være større eller mindre skyldes det forhold at Gud har gitt oss et stort ansvar for hverandre, et ansvar som vi også kan forsømme. Derved skjer imidlertid fra Guds side ingen urett mot den enkelte fordi mulighetene for å velge galt samtidig blir innstrenket. Vi vil alle bli dømt etter våre egne muligheter og våre egne *gjæringer*, men samtidig, fordi alt det gode vi rep

Den nye forordningen for arbeidermisjonsprestene i Frankrike

I foregående nummer bragte vi første del av R. Gutzwillers utredning om det ennå brennende spørsmål omkring arbeiderprestene (*Mission de Paris*) og deres forhold eller overgang til den nykonstituerte «*Mission de France*» (arbeidermisjonsprestene).

I denne artikkel tales om noen punkter i den teologiske diskusjon som oppsto omkring arbeiderprestenes arbeidsform, om Roms inngrepen og hva den nye løsning innebærer.

II.

Teologiske farer

Et første punkt var en *miskjennelse av Kirkens vesen*. Sant nok må Kirken være en misjonerende kirke og derfor årvåkent følge med det som skjer i tiden, hvileløst oppsøke dem som står den fjernt og under enhver omstendighet være å finne blant dem. Men misjoneringen må følge en hierarkisk struktur. Prestenes oppgave er en ganske annen en legfolkets. Arbeiderprestene påberopte seg stadig Paulus, som jo også hadde vært arbeider og som hadde levet og virket blant arbeidere. Men så kunne man svare — og ikke med urett — at nettopp Paulus ga avkall på sitt arbeide straks de fornødne hjelpekrefter var for hånden for helt å kunne vie seg Ordets forkynnelse, for direkte å kunne drive misjonerende sjelesørgervirksomhet. Må presten ubetinget være arbeider for å kunne vinne arbeiderne, må man følgelig også være kontormann, hotellportier, idrettsmann osv. for å kunne føre disse grupper av folket til Kirken. *I Kirken er det en vesensforskjell mellom prestens og legfolkets apostolat*. Sant nok kan man ikke alltid og

ikke i alt trekke grensene skarpt opp, men prinsipielt får de ikke viskes ut. Nettopp Paulus nøyet seg ikke med bare å være til stede. Han tok straks til med å preke.

Faren ved miskjennelsen av Kirken kom fremfor alt til uttrykk i kravet om å danne en egen kirke med egen gudstjenesteorden for proletariatet. Var det skjedd, ville man ha prisgitt noe som hører til Kirkens vesen, nemlig at fellesskapet i Kristus slår bro over sosial forskjell, slik at arbeider og arbeidsgiver, forenet ved det samme bord, kan feire det samme offermåltid, fordi de er «ett i Kristus». Like lite som det skal gis en kirke for borgerskapet, like lite får det på den annen side gis en kirke for proletariatet. Også i sosial forstand må Kirken være katolsk, dvs. alminnelig, alt og alle omfattende.

Et annet punkt var uenigheten om *forholdet mellom det naturlige og det overnaturlige*. Det fantes teologer blant arbeiderprestene, eller rettere sagt blant dem som åndelig søkte å underbygge deres bevegelse, som hevdet den tese at man først måtte sikre det økonomiske og sosiale grunnlag, før man kunne ta til med å bygge opp Guds rike. Man talte om *mystique de l'assomption*, og mente med det en oppfatning i det kristelige som først kunne skje, når det naturlige grunnlag som sådant var sunt og riktig tilrettelagt; dette ble hevdet i motsetning til en *mystique de l'incarnation* som lærer at Det guddommelige inkarneres til enhver tid og i enhver situasjon, altså også når forholdene er ufullkomne og utilfredsstillende.

Et tredje punkt i den teologiske diskusjon var *spørsmålet om lydigheten*. To oppfatninger gjorde seg gjeldende og ble utarbeidet med særlig skarphet i tilspissede formuleringer. På den ene side hadde man en for naturalistisk oppfatning av lydigheten. Den betraktet fellesnyttens som det der ga den per-

er gitt oss av Gud, vil vår frelse og helliggjøring være helt og fullt avhengig av Guds nåde.

Bare på bakgrunn av de perspektiver som åpnes av det livssyn som her er antydnet, vil vi med fred i sinnet kunne møte alle livets tilskikkelser. Sykdom og død, krig, menneskers ondskap og all menneskelig elendighet vil få sin sanne og dype betydning og alt vil tjene oss og vi vil tjene alt ved å bringe oss og andre nærmere ham som er alle tings opphav og som er grunnlaget for alle verdier og formålet bak alle de formål som driver oss til det som er godt.

Selv om denne lille oversikt har vært kort, har jeg likevel ikke klart å overgå den engelske tenker G. K. Chesterton som uttalte at alt reduserer seg til det enkleste forhold at vi er *skapt*. Forstår vi det, da forstår vi alt!

Det det dreier seg om, er i ethvert fall å forstå virkeligheten, og forhåpentlig kan disse få punkter gi noen impulser til dem som ønsker å trenge videre fram mot denne. Det er sjelden i vårt liv spørsmål om å gjøre plutselige og revolusjonære hopp fremover. Vi går alltid skritt for skritt. Hovedsaken er at vi *beveger* oss og at vi *beveger* oss fremover.

Om jeg skal få tillate meg å gi et mere direkte råd, måtte det i all enkelhet være dette: Ta Dem tid, — hvorfor ikke alt i kveld? — til å skrive ned på papir det De personlig mener er meningen med livet.

Skriv dernest ned om dette teoretiske livssyn virkelig dekker det De lever for, Deres dagliglivs idealer, for eksempel de idealer hvoretter De bedømmer andres ufullkommenheter.

Dette er ikke noen moralistisk appell. Faktisk er vel folk i de fleste tilfelle bedre enn sitt teoretiske livssyn. En slik tilstand betyr imidlertid en usunn og nedbrytende spenning. Vil en gjøre fremskritt og vil en erverve seg fred i sinnet, er det helt nødvendig å revidere og utbedre sitt livssyn, sin tro, til samsvar med den fulleste virkelighet.

Dette er et arbeid som aldri kan bli fullgjort. Men mener vi det alvorlig når vi vil sannhet, da bør vi daglig reflektere, meditere, over de sannheter vi har anerkjent, slik at vi kan bli ført fram til dem vi ennå ikke kjenner.

Det lille som her er antydnet av det katolske livssyn vil tjene som en ramme om de følgende sendinger. Neste gang, 22. desember, vil vi ta opp et forhold som gjør at mange ikke forstår og ikke kan godta det kristne livssyn, nemlig den manglende forståelse av forskjellen mellom det å bli *frelst* og det å bli *helliggjort*. Om vi forstår det, da vil vi også kunne forstå hva den dype realitet som heter *synd* er. Disse høytidelige ord vil kanskje skremme mange, men jeg tror det vil være av stor verdi å forsøke å finne ut hva som ligger bak dem.

Edvard D. Vogt.

sonlige lydighet mening. En konsekvens av denne oppfatning var at underordnede i de foresattes disposisjoner lett kunne savne tilbørlig hensyn til fellesnytt. Svarte de til fellesnyttens krav, hadde man å adlyde, i motsatt fall følte man seg i sin samvitlighet forpliktet til lydighet.

På den annen side sto en likeså ensidig overnaturalistisk offermystikk som i lydigheten bare så delaktiggjørelse i Korsets dårskap, uten å skue ut over dette, nemlig hva det i oppstandelsen og forklarelsen vil si å bli ett med den guddommelige viljes herlighet og storhet. I virkeligheten er hverken fellesnytt eller det blotte offer motivet til religiøs lydighet, men troen på at *Kirken og dermed de rettmessige kirkelige foresatte er den videre-levende Kristus*, slik at lydigheten for Kristi skyld vises menneskene og i disse mennesker Kristus selv. «Den som hører dere, hører meg.» Kirkelig trosholdning er nettopp hva der går ut over det rent naturlige, men på den annen side visse og i vesentlig grad også har blikket åpent for død og offer. Å være hengitt til Kristus slik som han lever og virker i Kirken, er prestelig holdning.

Et fjerde teologisk element var vurderingen av forholdet *Kirke og kultur*, eller rettere sagt forholdet mellom Kirken og utformningen av den foreliggende kulturelle oppgave. Det dreiet seg om den såkalte «sosiale humanisme».

En ny verden tar form. Den dannes i det vesentlige av arbeidets, teknikkens og økonomiens krefter. Derav oppstår et nytt menneskelig fellesskap. Et fellesskap i gjerning og for gjerningens skyld, og denne gjerning går ut på intet mindre enn å forme forholdene humanisme vi hittil har kjent, har vært individene på jorden. Alle mennesker er kalt til denne oppgave, som dermed blir uttrykk for en ny humanisme. dualistisk og rent åndelig; den nye humanisme er sosial og total. En ny livsfølelse ligger i denne sosiale humanisme.

De standpunkter som ble tatt til denne nye verdensoppfatning og verdensoppgave, var forskjellige. Noen slo fast at ved denne omdannelse av verden er Gud ikke bare overflødig, men likefrem et fremmed og fiendtlig element. For jorden hviler i seg selv, å omdanne den er menneskehetens oppgave. Å se ut over vår jord og vente på at utenforliggende og overjordiske krefter skal gripe inn, ville ikke bare være skadelig, men gjøre oppgaven umulig. Er altså denne sosiale humanisme vesentlig ateistisk, kunne Kirkens svar til den bare være et kategorisk *Nei*.

Andre var av den mening at denne ateisme ikke var noe vesentlig, bare en barnesykdom som ville forta seg med tiden. Et avgjort og radikalt *Nei* fra de kristnes side ville bare føre til at den sosiale humanisme stivnet i sin ateistiske holdning. Det måtte derfor være en oppgave for våkne katolikker med åpne sinn for tidens krav å gå med i rekkene og ærlig og med glede å samarbeide med den sosiale humanisme.

I virkeligheten er begge disse standpunkter ensidige. Å forme og å utvikle livet på jorden er et oppdrag som er gitt den kristne av Skaperen. Kristi komme til jorden og grunnleggelsen av Guds rike med utsikt til fullkommengjørelse ved kjødets oppstandelse og skapelsen av en ny himmel og en ny jord er noe vesentlig for den kristne. Å distansere seg er derfor ikke riktig. Men denne omdannelse av verden

er ikke noe som skjer i kraft av egne lover, ikke noe som er løstrevet fra det religiøse, ikke noe som hviler i seg selv, men noe som må skje etter kristne grunnsetninger. Og overfor enhver falsk optimisme, har man å regne med syndens og det demoniskes virkelighet. En omdannelse av verden — javel, men oppgaven må løses i kristen ånd og kraft.

Roms inngripen

Slik ble uroen og spenningen stadig større. Den sosiale utvikling truet med å vikle Kirken inn i revolusjonære bevegelser, og den politiske utvikling med å uthule og bryte den anti-kommunistiske front. Og det i en tid, da Kirken i de østeuropeiske land står oppe i de hardeste forsvarskamper nettopp mot den anti-kirkelige og anti-kristelige kommunisme. De teologiske diskusjoner hadde antatt former som fremkalte åndelig uro og forvirring hos den kommende generasjon av prester i seminarene og ordensskolene, noe som fremkalte betenkeligheter med tanke på fremtiden. Det var derfor forståelig og berettiget at Rom grep inn. Først ble tesene til de «progressive kristne» fordømt, deretter ble *Jeunesse de l'Eglise* forbudt og pater Montuclard berøvet sine geistlige fullmakter. Så fulgte stengningen av seminaret til Mission de Paris og tilbakekallelsen av lærerkrefte; arbeiderprestene ble pålagt å bo i klerikale omgivelser og nektet å arbeide mer enn fire timer om dagen i bedriftene. Navnet arbeiderprest ble endret til *arbeidermisjonsprest*. En rekke ledende teologer ble pålagt taushet, noen av dem løst fra sine stillinger. Hele det dristige vågestykke syntes dradd i tvil, den elan som hadde båret bevegelsen brutt, alle forhåpninger tilintetgjort. Det er forståelig at lidenskapens bølger gikk høyt og at reaksjonen følt smertefull både blant prester og legfolk i Frankrike. I mellomtiden har situasjonen avklart seg, gemyttene har falt noe til ro, og forhandlinger kunne igjen føres i en atmosfære av saklighet. Resultatet er den nye statutt i den apostoliske konstitusjon *Omnium ecclesiarum*.

Hva betyr den nye løsning?

For det første: den misjonerende ånd og det djerve fremstøt bifalles og lovprises. Kirken har tydelig tilkjennegitt at den ikke ser sin oppgave i bare å bevare. Disse prestepionerers offervillighet og erobringssånd blir uttrykkelig anerkjent. Den som har betraktet Kirken som håpløst borgerliggjort, er blitt belært om noe annet.

For det andre: sammenslutningen av disse pionerer i *Mission de France* blir også bifalt og anerkjent og navnet *Mission de France* gitt offisiell bekræftelse.

For det tredje: et eget seminar for utdanning av vordende arbeidermisjonsprester blir opprettet i Pontigny (Yonne) i et gammelt, ærverdig cistercienserkloster. Dermed er tilkjennegitt at nye veier skal søkes og en ny ånd formes, for ellers ville jo utdannelsen i de forskjellige, alminnelige presteseminarer vært tilstrekkelig. Seminaret statutt vil bli nærmere utarbeidet i alle enkeltheter. Men den kjensgjerning at det legges så stor vekt på en særlig utdanning, er av stor betydning.

For det fjerde: Hele bevegelsen blir kirkerettslig ordnet og tydelig og greitt innlemmet i Kirken. Det

Vår syke pave

Det var foruro-
ligende meldin-
ger som i de før-
ste desemberda-
gene kom fra
Vatikanet om
Den hellige fars
sunnhetstil-
stand. En frykt
for at hans kost-
bare liv skulle
ebbe ut sto fak-
tisk å lese mel-
lom linjene på
legenes bulleti-
ner gjennom fle-
re døgn. Pavens

svakhet hindret nærmere undersøkelser som spesi-
alistene var enig om måtte foretas før en sikker
diagnose kunne stilles. Om enn denne ennå er sve-
vende, så står det fast at fordøyelsessystemet svik-
tet og at en rekke plasma-injeksjoner og tilførsel av
egevitestoffer synes å ha reddet Paven over den

alvorlige krisen. En lettere hikke enn den som i fjor
satte hans liv i slik fare, er vendt tilbake, men de
meldinger som i skrivende stund foreligger, beretter
om en bedring også her. Faktisk synes Pavens kref-
ter langsomt å vende tilbake, og en bekymret verden
puster lettet ut. En er klar over at hans ressurser
ytterlig er sunket ved dette nye sykdomsanfall, og
hans hengivne trosbarn verden over er innstilt på
at den sorgens time når som helst kan slå da Pave
Pius XII må lene sitt trette hode i dødens favn. Det
er en tung tanke, da vi jo i ham ikke bare ser en
Kristi stedfortreder og en felles åndelig far, men av
dem som bekler dette svimlende embete på en måte
som vi vanskelig kan tenke oss foruten nettopp i
denne tid. Aldri har noen pave kommet i så nær per-
sonlig kontakt med så mange av Kirkens barn som
Pius XII, heller ikke har noen som ham tilnærmelses-
vis blitt en så kjær skikkelse langt utenfor Kirkens
egne rekker. Derfor har bønner for hans lindring
og helbredelse vært noe mer enn en kirkelig foran-
staltning, den personlige hengivenhet har funnet
gripende uttrykk verden over, og nyhetstjenesten har
flittig holdt almenheten underrettet om sykdomsfor-
løpet og tatt del i bekymringen om Pavens liv.

Til tross for den fysiske påkjenningen etter syk-

sker på den måte at en biskop som skal utnevnes
av Paven, overtar ansvaret for *Mission de France*.
Det territorium hvor seminaret befinner seg unndras
med tilhørende bygninger den lokale biskops juris-
diksjon og blir som *Praelatura nullius* helt selvsten-
dig. En egen generalvikar skal overta ledelsen av det
praktiske, konkrete arbeide. De som utdannes til ar-
beidermisjonsprester vil kunne settes inn overalt på
landet, blant bondebefolkningen og i de proletare
sentra i byene. I sitt arbeide på den enkelte post er
de underlagt den lokale biskops jurisdiksjon og vil
ikke uten dennes samtykke kunne innsettes i sitt ar-
beide eller tilbakekalles. Men de er ikke og blir
ikke inkardinert i vedkommende bispedømme, de for-
blir alltid medlemmer av *Mission de France*. For ved
den og med hjemmel i *Missio Galilae* — den latinske
betegnelse — blir de viet.

Med dette er kirkerettslig og organisatorisk ekspe-
rimeringsens periode avsluttet. Det er skapt klar-
het og garantier.

Noen punkter som ikke er nevnt i den apostoliske
konstitusjon, trenger ennå nærmere utredning. Til
disse hører spørsmålet om man bør holde fast ved
kompromissløsningen eller oppheve den, altså bestem-
melsene om at arbeidermisjonsprestene skal bo sam-
men i et «religiøst hus», om de bare skal kunne ar-
beide i bedriften fire timer hver dag, osv. Det frem-
går heller ikke av konstitusjonens tekst hvordan sam-
arbeidet mellom verdensprestene og de forskjellige
ordenssamfunn skal organiseres. Om de teologiske
spørsmål sier dette kirkelige dokument intet. De blir
vel avgjort på et annet plan og krever vel mere tid
til utredning.

I mellomtiden er det i tiden 13.—17. september
under forsete av kardinal *Liénart* holdt en konfe-
ranse av alle prester i *Mission de France**). Også de
som tross alt er forblitt i sine stillinger som arbeider-
prester og således ennå ikke har bøyet seg for Kir-
kens avgjørelser, var innkalt til denne konferanse.
Gjenstand for drøftelsene var den nye apostoliske

konstitusjon. Foreløpig kan man bare avvente resul-
tatet av disse drøftelser og hvordan i de nærmeste
måneder og år den organisatoriske og kirkerettslige
nyordning vil gjøre seg gjeldende i sjelesorgen og
den åndelige diskusjon. Det man kan slå fast er at
den øverste kirkelige myndighet ikke på noen måte
har tatt avstand fra arbeiderprestenes idé, men
at den tvertimot vil søke å fremme den. Men like
så klart er det sagt fra om Kirken ikke vil tåle vill-
skudd og ikke kan finne seg i at alle og enhver ar-
beider etter egne idéer og innfall. Den ønsker å ka-
nalisere bestrebelsene, å samle kreftene, å forene
nytt med gammelt, å kombinere tradisjon med djerve
fremtstøt. Nettopp i dag da motsetningene gjør seg
så katastrofalt gjeldende, må det sikres en enhet
som hverken betyr uniformering eller noe sjablon-
messig, men som fremmer utfoldelsen av de mest for-
skjelligartede krefter i den ene Kirke. Bare på denne
måte kan Verdenskirken medvirke til en omformning
av verden.

R. Gutzwiller.

*

Vi erfarer at etter at det sveitsiske organ «Orien-
tierung» sendte ut sin redegjørelse ved pater Gutzwiller,
har utviklingen ikke gått i en så optimistisk retning som
man hadde håpet. Det er nok så at statutten «Omnium
ecclesiarum» setter arbeidermisjons-virksomheten «Mis-
sion de France» i en «avklart situasjon». Men problemet
arbeiderprestene, slik vi kjenner dem fra «Mission de
Paris», synes fremdeles å skape bekymringer både for
Kirken og for de relativt mange arbeiderprester (altså
ikke arbeidermisjonsprestene som er en nyorganisert kor-
porasjon) som ikke har funnet å kunne innordne seg den
løsning den kirkelige øvrighet har lagt frem.

Vi viser for øvrig til den innledende artikkel i forrige
nr., samt til notisene vedrørende «Mission de France»
s. 376 og «En gulbok» — den siste feilaktig plasert på
s. 375.

Red.

domskrisen har Den hellige far fra sitt sykeleie pr. radio trådt i aktiv kontakt med sin Kirke i høytidsstunder som avslutningen av Maria-året 8. desember, en gudstjeneste i Peterskirken og nå senest søndag ven konsekrasjonen av monsignore Montini, den nye erkebiskop av Milano, som også fant sted i Vatikans basilika. Ved første anledning fremsa han en kort bønn og sin velsignelse; og han viet sin tidligere pro-statssekretærs bispevisgel en fem-minutters tale, fremsagt med klar og fast røst som ellers. Han mottar daglig de to lederne av Statssekretariatet, monsignorene Tardini og Dell'Aqua, og allerede i forrige uke het det at han jevnt arbeidet på sitt årlige julebudskap til verden.

Også i våre kirker her hjemme er det som kjent blitt bedt særlig for Den hellige far i denne tiden, og intet ville være mere naturligere enn at vi ved julekrybben gikk fram og sa også en *takkens* bønn til Ham som *er* selve Julebudskapet, fordi Han atter har stått sin hjord og dens overhyrde bi og har verdiges å høre sin Kirkes bønn.

VERDIFULLE GLASSMALERIER

I disse dager har malerinnen Maria *Vigeland* atter levert et av sine mange fremragende glassmaleriarbeider på kirkekunstens område, og denne gang til St. Olavs kapell i Tønsberg.

Før avleveringen var vi og beså de vakre arbeidene i kunstnerinnens atelier på Slemdal, og selv om det var på en av de mørkeste desemberdager, kunne det sparsomme dagslyset ikke redusere inntrykket av skjønnheten i de tre fremstillingene: Den hellige *Josef* med liljen og kirken (symbolene på hans jomfruelighet og på hans stilling som Kirkens beskytter), *Hellig Olav* med rikseple og martyrsymbol, og mellom disse to henholdsvis universale og nasjonale vernehelgener står den hellige *Elisabeth*, den ungarske kongedatteren som er St. Elisabethsøstrenes egen vernehelgen. Det er nemlig St. Elisabethsøstrene i Tønsberg som har stiftet de verdifulle vinduene for kapellet der, og nå sammen med menigheten utålmodig bare venter på å få se dem monterte.

Olav-skikkelsen er massiv i komposisjonen, slik vi kjenner ham etter Snorres beskrivelse. Josef står fram ung og rank i skikkelsen og ren og fin i trekkene. Men mest synes kunstnerinnen å ha vært fanget av Elisabethskikkelsen, som hun etter inngående studie har fremstillet med Roseunderet som motiv: fra dengang brødet i Elisabeths kurv ble forvandlet til roser for at ingen skulle merke at det var mat hun brakte ut fra slottet til de fattige og syke.

Maria *Vigeland* har ikke bare tegnet kartongene til

Maria-året høytidelig avsluttet

Hovedbegivenheten for Maria-årets avslutning fant sted på festen for Den uplettede unnfangelse 8. desember, i den ærverdige Maria-helligdommen i Rom, basilikaen Maria-Maggiore, som pave Liberius lot reise til Guds mors ære i midten av det 4. århundre. Det var forutsatt at Pave Pius XII selv skulle ta del her og meddele den sakramentale velsignelse. Men hans alvorlige sykdom hindret det, så det var mer enn noen hadde ventet da den syke paves røst nådde forsamlingen gjennom radiohøytaleren for å meddele alle Kirkens barn den apostoliske velsignelse, hvortil han tilføyet kort, men med klar stemme påkallelse «Ave Maria».

Samme aften fant høytidelige gudstjenester sted i titusener av kirker over hele den katolske verden. Så også her hjemme. I Oslo var høytideligheten lagt til St. Olavskirken, der menighetene i Oslo og nærmeste omegn var samlet om Hans Høyærverdighet biskopen og sine prester for å bringe Himmeldronningen sin takk og hyldest. Biskopen forrettet, assistert ved alteret av sogneprestene Fishedick og Notenboom og med pastor L. P. Messel som seremonimester. Det øvrige presteskap fylte koret. Høytideligheten ble innledet med aftenmesse kl. 19 med etterfølgende sakramental velsignelse.

I sin festpreken utdypet biskopen de tanker som lå bak Pavens forordning om feiring av et eget Maria-år, og han oppsummerte de resultater som etter menneskelig evne kan registreres som et lykkelig svar på de forhåpninger Kirken i forveien stillet til det. Men han la de troende på hjerte også å ta med seg alle de skjønne inntrykk og tanker fra dette særlige nådens år — som bl. a. hadde brakt håpet om varig fred folkene imellom nærmere sin virkeliggjøring — med inn i de dager som ligger foran oss i en voksende troskap mot Guds planer med hver enkelt og med menneskeheten. «Derfor peker Kirken nettopp i vår tid så inntrengende på Maria, på hennes sjels adel, på hennes strålende dronningkrone. Hun var et menneske akkurat som vi. Men hun har realisert Guds planer med mennesket til fullkommenhet, slik at hun er blitt vårt høyeste menneskelige forbilde, i lyset og nåden fra sin sønn, Jesus Kristus.» —

Det var oppløftende å se hvor mange som svarte på Maria-årets sterke appell om from søkning til Kirkens sakramenter: Voksne og barn strømmet denne aften til Herrens bord.

Etter messen gikk geistligheten med ministranter i prosesjon til Maria-alteret, der biskopen sa frem Pavens egen bønn for Maria-året, «Maria, Jesu rene mor og vår mor». Før den sakramentale velsignelse så ble meddelt fra høyalteret, sang menighet og kor stående takkehymnen «Te Deum».

Det ble en vakker og verdig høytidsakt, som kirkekoret under organisten Rolf Østbys ledelse bidro stort til å forskjønne.

de tre ca. 2.5 × 1 store vinduene, men har selv utført både brenningen og innfatningen. Det er kunstnerisk og håndverksmessig et verk av samme høye klasse som vi fra før kjenner knyttet til Maria *Vigeland*s navn. Arbeidet har tatt halvannet år ved siden av de mange studier som opptar dette rike kunstnersinn.

Liturgi og Musik

Julesangene og juleliturgien

Julesangen par excellence, «Glade jul», er opprinnelig en katolsk sang. Melodien er fremdeles den samme, komponert av den østerrikske organist *Franz Gruber* julaften 1818. Men teksten, som var blitt skrevet samme julaften av presten *Joseph Mohr*, er blitt forandret av den danske dikter *Ingemann* omkring 1850.

I norsk oversettelse ville første vers av originalen lyde:

*Stille natt, hellige natt!
Alt er fred, og her ned
stjerner skinner på stallens strå,
og de fromme som vokter på
barnet fra himlen sendt,
oss er en Frelser født!*

Slik ble den sunget for første gang i 1818 under Midnattsmessen i landsbyen Oberndorf i Østerrike, hvor *Joseph Mohr* var kapellan.

I Midnattsmessen synger Kirken i sin liturgi de majestetiske ord fra Davids 2. Salme: «Herren sa til meg: Du er min Sønn, i dag har jeg født deg . . .»

Det var Kirken som gjorde det glade Budskap kjent gjennom sin liturgi og forkynnelse, og overalt hvor det fikk slå rot og spire ble det for folkekunsten også en levende og mektig inspirasjonskilde. Bilder og ordvalg fra det Gamle og det Nye Testament, slik som liturgien bruker dem, trengte dypt ned i sinnene og kom igjen i diktning og sanger.

Ofte nesten uforandret, som oversettelser fra liturgiens latin til de forskjellige lands sprog, men oftest som frie diktninger utstyrt med karakteristiske trekk fra de enkelte lands natur og folkeliv. Slik vitnet de, enkelt og oppriktig, om hvordan Evangeliet fra det fjerne Orienten hadde fått en plass blant oss, her og nu. Omtrent som når bibelske personer ble malt i drakter fra den tiden og det landet som fremstilte dem.

I morgendemringen juledag, når den annen Julemesse feires, heter det i Introitus: «Et lys skal skinne over oss i dag, for Vårherre er oss født . . .» (Isaias 9.)

Presten *Philipp Nicolai* diktet sangen:

*Av høyheten opprunnen er
en morgenstjerne klar og skjær
av sannhet og av nåde,
for ditt lys all natt skal vike —*

Også *Grundtvigs* vakre samle kunne være skrevet til samme anledning:

*Kimer, I klokker, ja kimer
før dag i det dunkle.
Tindrer, I stjerner,
som englenes øyne kan funkle!*

Når så juledagens klare lys er kommet, og den tredje Julemesse frembæres, synger Kirken:

«Alle jordens grenser har sett vår Guds frelse. Syng med glede for Gud, all jorden. Kunngjort har Herren sin frelse, for hedningenes åsyn åpenbart sin rettferdighet» — Og «Kom, alle hedninger, og tilbe Herren, for

på denne dag er et stort lys kommet ned over jorden —» (Etter Davids 97. Salme.)

Som et svar på oppfordringen virker noen linjer av Landstads kjente julesang, som vel ikke kunne blitt til noe annet sted enn i Norge:

*«Fra fjord og fjære
fra fjell og dyp en dal,
et Ære være i dag gjenlyde skal!»*

— — — Fordi:

*«For oss opptennes
en deilig nådens sol,
Guds åsyn vendes
til oss fra himlens pol.
Når allting endes,
vi der skal holde jul.»*

Det er ikke vanskelig å finne slike paralleller mellom de tekster Kirken bruker i sin liturgi og de folkelige sanger som er blitt diktet til julens ære. Men disse sanger skulle ikke erstatte liturgiens ord og toner. De kan nok finne sin anvendelse i Kirken på forskjellig måte, men ikke til fortrenghet for den liturgi som i hele sitt anlegg forkynner at den er uttrykk for et budskap til alle folk på alle steder og i alle tider.

Meget av folkekunsten er sikkert gått tapt, ikke minst hos oss. I katolske land, hvor tradisjonene er ubrutte, har det vært lettere å bevare fortidens ofte gripende uttrykk for tro og tilbedelse, slik som vi møter dem bl. a. i julesangene.

Allikevel har vi jo her også en skatt av julesanger. En stor del av dem er fra nyere tid, og mange er diktet av protestantiske geistlige. De er blitt kristen felleseie, for som regel er de gjennomtrengt av Moderkirkens lære og liturgi.

Av gamle katolske sanger har vi omdiktninger av «Puer natus est»: «Et barn er født i Betlehem», og av «In dulce júbilo»: «Jeg synger julekvad». Begge er fra det 14. årh. og har karakteristiske melodier, den første en herlig norsk folketone, som dessverre ikke er så kjent som *Lindemans* melodi.

«Deilig er jorden» er ikke en «korsfarersang fra det 12. årh.», som det ofte står i noter og sangbøker. Misforståelsen skal være oppstått fordi *Franz Liszt*, som brukte denne melodien i sitt oratorium «Legenden om den hellige Elisabeth», hadde betegnet den som «en gammel pilegrimssang». I virkeligheten dreier det seg om en schlesisk folketone som i sin nåværende form ble nedtegnet omkring 1850. Teksten som vi nå synger, ble også skrevet på denne tid av den danske dikter *Ingemann*. Men om «Deilig er jorden» er ny eller gammel, så er den i alle tilfelle en oppløftende og karakterfull salme!

Tross alle likhetspunkter i bilder og ordvalg mellom de liturgiske tekster og salmediktningen, er forskjellen også iøynefallende. Liturgien benytter Bibelens inspirerte tekster, salmediktningen er fri samtidig som den er stedsbetont og begrenset.

En lignende forskjell gjelder melodiene. Liturgien benytter seg av de gamle, gregorianske melodier, som også er inspirert på sin måte, og som på grunn av sin objektive og overnasjonale karakter har hatt evnen til å trenge inn hos de mest ulike folk verden over. Våre salmemelodier derimot er preget av den musikalske smak og kultur som hersket på den tid og det sted hvor de ble til. Det kreves ingen anstrengelse av nutidsmennesker som lever innenfor grensene av den europeiske sivilisasjon å gripe meningen og skjønnheten i melodier som «Stille natt»

BLIKK på TIDEN

■ Vi nordmenn har ikke akkurat ry for å verne om tradisjoner. Det bekreftes på en nokså forstemmende måte i disse dager da det overveies å henlegge Oslo's store nye fornøyelsespark til Hovedøya. Så skal vi da ha lykkejul, karuseller og vektløftere i øredøvende larm på dette stedet som cistersienserne helliget i stillhet og kontemplasjon, i bønn og arbeid. Det er en merkelig kontrast av kultur og ukultur. I Vesten har Munkevesenet mer enn noen annen institusjon stått for det som kultur egentlig og dypest sett er: *dyrkning* (av *cultura*) av både mark og sinn for å fremelske det gode og nyttige, og forkaste ukruttet. Munkene har gitt oss både de sjeldneste blomster i vår botanikk og de fineste skrifter i vår middelalder-litteratur. Og de står for en tid da den frodige livsgleden og det dype livsalvoret besto i en og samme katolske syntese, i en og samme harmoniske personlighet. Senere har vi fått bedehuset på den ene side og fornøyelsesparken (og det som verre er!) på den annen side: grå puritanisme mot vulgær verdslighet. Begge er de svært langt fra det som Hovedøya en gang var. Men om vi har utryddet cistersienser-kulturen her hjemme, til armod for oss selv, så kunne vi i det minste ha anstendighet nok til ikke å skjende dens grav . . .

■ Der finnes mennesker som mener katolisismen må være en forkjært religion fordi kommunestyret i Neapel etter deres oppfatning skjøtter sine sosiale oppgaver særdeles slett. Bevisførelsen er i så tilfelle noe fjern. Men skal vi først binde det sosiale og det religiøse så tett sammen, i en tid da kristendommen kommer ubedt til politikernes bord, er der ett og annet jærtegn her nord også. I København klages der i disse dager over en oppsiktsvekkende høy dansk selvmordprosent. I Stockholm vekker sedløsheten og «kravallerna» (ungdoms-opptøyene) på Nybroplan den største uro og forundring, og i Norge er ungpikers havnetrafikk, guttebander og fartsdjevler hverdagskost i avisene. I alle de tre land går noe bortimot 100 % av ungdommen gjennom konfesjonelle skoler med en bredt anlagt kristen barneoppdragelse. Både Holger Danske, Herr Medel-Svensson og Ola Nordmann har med andre ord litt av hvert å feie for sine egne respektive dører. Den protestantisk-sosialistiske velferdsstaten oppdager smertelig at mennesket lever ikke av brød alene, og at den til og med kunne trenge Guds ord av særdeles god kvalitet. Vi er nemlig ikke så overbevist om at mange presters yndlingsspøkelse og universal-

eller «Deilig er jorden». I den grad er vi blitt formet av den polyfone musikkens estetikk. Men det kan kreve en anstrengelse å erkjenne meningen og skjønnet i de gregorianske melodiene til f. eks. «Dominus dixit ad me» (Julenatt) eller til et Offertorium i juleliturgien. For her er rytmen og melodien bundet til andre lover enn dem den polyfone musikk har vent oss til. Mangfoldigheten i tonearter, og melodienes frie linjer i den gregorianske sang kan forvirre i begynnelsen. Men etterhvert som man blir fortrolig med dem, går det også opp for en hvorfor denne musikk må være den ideelle til Kirkens universelle liturgi. Det gjelder å la alt få sin rette plass innenfor helheten, for, som det heter i en julesang: «Guds nåde å opphøye».

Pater Thoralf Norheim, O. P.

forklaring: «materialismen», er bakgrunnen for tidens åndelige krise. Generasjoner skifter anslagsvis hvert tiende eller femtende år i den livsrytme som er blitt vår, og etterkrigstidens mennesketype har sitt eget åndelige fysionomi, vidt forskjellig fra tredve-årenes. Det preges av ikke så få av de trekk som kristendommen har lagt inn i sin definisjon av det menneskelige. Og mange kristnes jammer over «sekulariseringen» i vårt land burde dempes noe ned overfor den mektige bølge av begeistringsevne og offervilje som omgir mange av tidens humanitære bevegelser og forgrunnsskikkelser, flyktningehjelpen, en grev Folke Bernadotte, en dr. Ralph Bunche, en dr. Albert Schweitzer. Denne medmenneskelige ansvarsbevissthet har sin rot og eneste prinsipielle dekning i den kristne tolkning av den menneskelige person. Det står til klarheten og dybden i Kirkens budskap å føre den tilbake til dens kilde.

■ Professor Regin Prenter, den kjente lutherske Aarhus-teologen, besøkte nylig Oslo og gjesteforeleste ved vårt universitet for fullt auditorium. I en forelesning tok han blant annet opp den lutherske teologis kritikk av den katolske lære om messeofferet. En katolsk iakttagelse måtte bli slått av i hvilken grad dansk luthersk teologi (professor Prenter er nemlig ikke noen enslig svale i så måte) er ganske annerledes seriøs og innformert når det gjelder samtidig katolsk tenkning enn vi noen sinne ser det her på berget, hvor vi trekkes med anti-katolske fordommer av en temmelig bastant karakter. Professor Prenter begynte da også med å korrigere en typisk misforståelse: nemlig at katolikker tror seg å bære frem et *menneskelig* fortjenstfullt sonoffer i messen, og påviste at også i katolsk oppfatning er Kristus, og Han alene, all fortjenestes opphav og kilde.

Professorens forsøk på å påvise at den augsburgske bekjennelses sterke kritikk av messeofferet *allikevel* var og er berettiget, virket etter dette noe anstrengt, og miskjente den spekulative katolske teologis definisjon og anvendelse av begrepene tid og evighet, samtidighet og tidløshet. Det offer som messen aktualiserer som nærværende her og nå på våre altre, er identisk med offeret på Golgatha. Det vil si at det ikke bare er et takke-offer for det som skjedde for to tusen år siden, men også det tidløst sonende offer, aktuelt i *våre* liv.

■ Det er så sant som det er sagt: Man lærer så lenge man lever. I en ellers slagferdig avispolemik mot rektor August Lange i «Vårt Land» nylig (6/12) opererer lektor Bjarne Hareide ubesværet med en oss hittil ukjent størrelse, når han hevder at «i toleransespørsmålet har den lutherske kirke en 400-årig tradisjon å bygge på.» Virkelig? Hånden griper et lite bind i bokhyllen, som på tittelbladet har ordene: «Kong Christian den Femtes Norske Lov. Udgiven under Tilsyn af det juridiske Facultets Medlemmer. Christiania 1842(!). Paa J. W. Cappelens Forlag.» Her leser vi i «Siette Bog's første Capitel» under titelen: «Om Misgierninger. Om vildfarende Lære, Guds Bespottelse og Troldom» følgende:

«Ingen, ihvem det og være kand, som overbevisat at være affalden til den papistiske Religion, maa tage nogen Arv, men den skal være forfalden til hans næste Slegt og Arvinger. Men haver hand arvet, førend hand forandrer sin Religion, da beholder hand Arven. Dog skal hand ikke maa boe i Kongens Riger . . .»

Munke, Jesuiter og dislige Papistiske Geistlige Personer maa under deris Livs Fortabelse ikke her i Kongens Riger og Lande lade sig finde, eller opholde. Hvo vidende saadanne Personer huse og herberge, eller stæde dennem Plads til deris Romerske Ceremonier at fulddrive, straffis som de, der huse Fredløse . . .»

Der har vi de første tre hundreårene — inntil 1845 — av det tidsrum lektor Hareide omtaler. Og hva det fjerde angår, gjør man klokt i å skjelne mellom *toleranse* og *indifferens*, skulle vi tro.

Den store greske forfatter Niko Kazantzakis har fått en sikker posisjon hos det litterært interesserte publikum her i landet. Det er all grunn til å tro at årets bok fra hans hånd vil styrke denne posisjon. «Min Frans av Assisi» er en stor bok og en gripende beretning om Guds lille fattige. Det er ingen autorisert helgenbiografi. Forfatteren står nokså fritt overfor det historiske stoff, som imidlertid i det alt vesentlige er tatt opp i denne nye Fransiskus-biografi. Som titelen antyder er det en personlig tolkning av trubaduren fra Assisi og det er virkelig en tolkning med levende nerve. «Min Frans» er en personlig hyllest til den glade og ukuelige tiggermunk, en hyllest med appell til vår tid. Her avdekkes et menneskes kamp mot indre og ytre fiender, et menneske som vil leve sitt liv i «ånd og sannhet».

Også i Kazantzakis bok møter vi «il poverello» som en glad og munter trubadur, som vil synge Guds pris for menneskene og med sin sang og dans vise verden den nye galskap: et hjelhjertet kjærlighets-liv i Kristus. Men denne sorgløse helgen er ikke den hele og fulle sannhet om Frans. Den tidligere livsglade ungdom har opplevet en sjelerytelse — han har funnet Gud og vil søke å likedan seg med ham, i fullkommen kjærlighet, lydigheit og fattigdom. Denne Frans er «litt kjøtt og ben fylt av Gud». Kjærligheten til Gud driver ham og gir ham krefter til å tåle alt — utholde sult og tørst, kulde fra naturen og menneskene biter ikke på ham.

Kazantzakis' Frans er en rystende kjærlighetsapostel som lutres i sitt helhjertede Gudsliv. Og dette helgenportrett risses inn i leseren ved at en av Frans's disipler får tegne dette nærbilde, som likevel har den dragende distanse. «Tegneren» er ingen ringere enn Frans's nære venn, frate Leone, som i denne bok må tåle en noe uhistorisk rolle som en vinglad og svak munk. Frate Leone sukker etter god mat, god vin og varme klær, men han følger trofast etter Frans, på vandringen oppover med utallige forsakelser. Han svarer et bestemt nei til Frans's milde oppfordring om at han skal vende om. Han er like bestemt overfor andre menneskers oppfordring om å forlate denne ubøyelige strengheit. Han føler sult og han føler kulde, men han vil ikke kle seg varmt mens hans sjelefører trosser frost og kulde. Han ville skamme seg om han gav etter for slike lyster. «For Franciscus, for meg selv, kanskje for Gud også. Den vei jeg har valgt, går ikke gjennom velværets og fredens land, dessverre.» — «Hele den tiden jeg var sammen med Franciscus, følte jeg tydeligere og tydeligere at det er to veier som fører til Gud: menneskets jevne vei — en kommer til Gud gift og med barn, velpleid og mett og duftende av vin — og den frommes vei oppfor bakke: han kommer til Gud uttært, skitten og duftende av røkelse. Jeg ville helst tatt den første veien, men hvem spør meg hva jeg vil?» Dette er ikke de eneste hjertesukk fra den skrivende munk, som alltid virker hel og oppriktig i sin svakheit og sin kamp, som han førte frem til seier. Han hadde fått den styrke som han så ofte hadde bedt om: «Jeg har tatt den bratte veien oppover. Måtte Gud gi meg kraft til å holde ut.» — Kazantzakis' Leone griper han også. Denne Frans og denne Leone har meget å lære vår tids mennesker.

La det så til slutt være sagt at boken har noen praktfulle avsnitt der forfatteren trollbinder med sin billedrikdom og sin mesterlige stil.

Helge Røstad.

118 s. Gyldendal.

«Eventyret om Albert Schweitzer» burde bli folkelesning blant hele Norges ungdom. I ikke noe hjem hvor der er barn eller ungdom må denne boken mangle. Alle har jo nå hørt Albert Schweitzers navn mange ganger, lest om ham i avisene da han var her oppe for å ta imot Nobels fredspris, og fått fortalt om hans enestående og selvoppofrende arbeid i nestekjærlighetens tjeneste. Men dette er ikke nok. Man må lese om det, og på den måten oppleve det, for virkelig å kunne forstå storheten i hans innsats og den enorme betydningen som den har.

Nettopp i disse dager leser vi om myndighetenes bekymring og fortvilelse over den tiltagende ungdomskriminalitet, og om deres rådløshet hvorledes den kan bekjempes og ungdommen hjelpes. Man skjønner nok at der er feil og store mangler ved oppdragelsen i hjem, skole og samfunn, og forsøker bl. a. å skaffe ungdommen fritidssysler. Men det som virkelig er grunnen til forfallet og utskielene vet de ikke, eller vil de ikke innrømme, nemlig at det alminneligvis ikke gis en kristen oppdragelse i hjem, skole eller samfunn hvor det legges avgjørende vekt på karakterdannelse, respekt for de ti Guds bud og frykt for å bryte dem, levende kjærlighet til Gud, og oppelskning og utvikling av hensynet og kjærligheten til sin neste. Forat det skal lykkes å lære ungdommen dette, må den forstå at foreldre og foresatte selv har denne innstilling til livet og besitter disse egenskaper og praktiserer dem. Men da må man jo være som barn overfor Gud, slik som Evangeliet sier, eller fortsette å være slik hele livet igjennom som man var da man var 14 år og hadde idealer som fylte en, som Schweitzer sier. Det er nettopp feilen ved samfunn og hjem at de voksne ikke beholder sine idealer og handler etter dem, men blir snusfornuftige og materialistiske menn og kvinner som først og fremst ser på egennytten og egen fordel og velvære. Det er altså det helt igjennom kristne hjem, skole og samfunn som mangler, og som er skyld i misere i vår verden og i vår ungdom her hjemme.

Titt Fasmer Dahl klarer på en fortrinlig måte på disse få sidene å gjøre Albert Schweitzer ikke bare levende for oss, men hun beskriver også hans livsverk så vi ser det klart og tydelig. Ja, vi opplever det sammen med ham. Vi er selv liksom med på alt dette og står og hjelper ham i hans nestekjærlighetsgjerninger. Vi ønsker at vi kunne stå ved hans side og virkelig hjelpe ham og vår neste i nød.

Allerede fra første side griper og betar boken en, så en glemmer sted og tid. Og den er så spennende så man kan ikke legge den bort før siste linje er lest. Her er ingen løftet pekefinger eller noen moralisering. Det er Albert Schweitzer selv som taler til oss og fengsler oss helt fra hans guttedager. Hans edle og oppofrende sinnelag og hans hjerte som banker for alle lidende, får vårt eget hjerte til også å bli stort og slå i takt med hans! Vi føler at det er en grunnleggende og livsviktig sannhet at vi alle uten noen unntagelse er brødre og søstre, og at vi ikke må gjøre den minste av disse ondt. Her er boken som stat, kommune og private institusjoner må gi til hvert eneste barnehjem og ungdomshjem og ellers hvor ungdom oppdras til gode og samfunnsnyttige borgere. En bedre medhjelper til dette kan de ikke få. — Årets, kanskje århundredets, skjønneste og verdifulleste ungdomsbok!

Lars Paul Messel.

HENRI WERRING: LARS ESKELAND

150 s. Olaf Norlis Forlag.

For 12 år siden døde Lars Eskeland, folkehøgskulereren fra Voss, 75 år gammel. For noen år siden kom en minnebok ut om ham, et nærbilde først og fremst av skolemannen, komponert av venner, kolleger og elever. Men det var et mangelfullt bilde, som langt fra førte inn til mannens vesen. Det berettet meget om hva han ga, men lite om hva han ga *av*. Hadde ikke minneboken hatt sogneprest dr. Gorissens gravtale med som sluttkapitel, ville nok et pent ettermæle være reist, men til pryd mest for grenda — og for Vossemålet. Det var bare gravtalen som ga mannen som skulle minnes, forklaringen innenfra: hans livslange tørst etter kildens klare vann. — Senere har leilighetsvis ett og annet kommet i artikkel-form, der konvertitten Eskeland har stått i sentrum for beskrivelsen. Men et fyldigere bilde, helst i boks form, om hele mannen, hva det bodde i ham og hva han kom til å bety, det var noe mange har sittet og ventet på.

Det var naturlig at oppgaven fristet en trossfelle, og det ble altså Henri Werring som våget å gå løs på den. Det skulle imidlertid vise seg at også han fant oppgaven mer enn vanskelig, og han avstår i forordet til sin nettopp utkomne bok, «Lars Eskeland — læreren og mennesket», fra å legge fram *boken om Eskeland*. Det er kledelig fremtreden for en debutant, og han mener det dessuten! Man skal vel ikke ha beskjeftiget seg lenge med mennesket Lars Eskeland før en skjønner at han bare i sin personlige kontakt med andre nær sagt hver gang kom til å vise en ny utstråling av sin varme og rike personlighet. Ren som sølv var han tvert igjennom, men lyste eller tok imot lyset som en solid klump med tusener små fasetter. Om han var enkel i legningen, så var det derfor ikke enkelt å være Lars Eskeland. Han var, for å bruke et annet bilde, som et skrellet eple: «Her har du meg som jeg er!» Han hadde ikke noe skinn å dekke seg meg, og han lå derfor også så åpen for påkjenning, inntrykk og sår. Men innerst lå kjernehuset, trygt og godt og fast. Og de som fant fram hit — og hvem som har kjent ham gjorde ikke lett det? — fant ikke bare ren, nobel, finformet sjel som det gjorde godt å møte, men også en fast og helstøpt personlighet, aktiv i tanken innad som utad — dypt forankret i et trygt barnekår hos Gud. Alt det følsomme i ham var det som gjorde Lars Eskeland til en kampens mann. Fordi han alltid blottla seg, traff inntrykkene og huggene så lett inn i sentret, og fordi sentret alltid var under trykk, løstes kreftene her ut i strid: strid for det han følte var hellige verdier.

Werring får dette godt fram i sin studie, både når det gjaldt læreren, norskdoms mannen og den religiøse sannhetssøker: «Etter Eskelands mening hadde man bare én ting å gjøre på en skole: å bli mer menneske.» — Og, her har vi anstrøket av nasjonalfanatismen hos ham: «Befordrer skolen vår norskhet? Bli man bedre nordmann av å gå den (folkehøgskolen)?» (s. 66). Videre: «Hans sjelelig betingede trang til kristelig livshjelp på sakramental vis er det som gjør at han merker angan av blomstene og duften av røkelsen i kirkens indre. Det er ønskekvisnen i hans sjel som reagerer på de underjordiske 'levande kjeldor'» (s. 118).

Den store striden omkring Eskeland da han ved sin overgang til katolisismen måtte overlate ledelsen til sin sønn, vurderer Werring meget klokt. Forfatteren viser i det hele tatt et saklig tak på det stoffet han trekker fram. Av og til kan en overdimensjonering av personen

BLADET ST. OLAV

Frøken Marie Rasmussen fratrer ved årets utgang sin stilling ved vårt blad og *St. Olavs Forlag* etter 23 års trofast og oppofrende tjeneste.

I hennes sted er fra 1. januar 1954 ansatt frk. *Kirsten Rydberg* som redaksjonssekretær og forretningsfører.

KATOLSK FLYKTNINGEARBEID

Kirkekollekten søndag 28. nov. til beste for katolsk flyktingearbeid innbrakte følgende beløp i kr.:

Arendal 40; Bergen 1368; Drammen 98.50; Fredrikstad 140; Halden 69.70; Hamar 130; Haugesund 118; Hønefoss 47; Kristiansand 183; Oslo: St. Olav 824; St. Hallvard 600; St. Dominikus 234.70; Grefsen 29; Porsgrunn 173; Stabekk 75; Stavanger 112; Sylling 5; Tønsberg 112. I alt kr. 4358.90.

Juleheftet

«KIMER I KLOKKER» 1954

Praktfullt omslag — ledig stoff — rikt illustrert

Kr. 3.00

St. Olavs Forlag, Akersveien 5, Oslo

Danmark Katolske kvinneforbunds

LOMMEKALENDER 1955

kan bestilles hos fru Ingrid Straith Solberg, Prinsessealléen 2, Skøyen, Oslo — eller direkte hos fru Marie Antoinette Kerckhoffs, St. Ibsvej 7, Roskilde. — Pris Dkr. 4.75.

En vakker og billig gavebok

Blaise Pascal

TANKER

I utdrag ved Ivar Welle

Innb. kr. 6.50

Denne utgaven av Pascal har også med *le mémorial* — det pergamentstykket som etter hans død ble funnet innsydd i hans drakt.

OLAF NORLIS FORLAG

KATOLSKE BØKER

Ørnulf Ranheimsæter: Om tro og vantro. Kr. 18.50, ib. 23.—.

P. Schindler: Det Nye Testamente. Ny oversettelse. Ib. kr. 58.—.

Pater Lutz: Den katolske religion fremstillet for moderne Protestanter. Ib. kr. 16.15.

Thomas a Kempis: Kristi Efterfølgelse. Ib. kr. 14.30.
Forlang katalog.

Krusifikser for hjem, kirker og kapeller.

Alterlys, rosenkranser, medaljer, bilder etc.

Julekrybber i vakre farger. 20 figurer i 13 cm høyde: Kr. 78.—.

3 fig.: Jesusbarnet, Maria, Josef. Kr. 14.80.

CONCENTRA, Akersgt. 61, Oslo - Tlf. 33 22 04.

lokke et lite smil fram, når man liksom ser åndshøvdingen stige opp over horisonten. Noen åndshøvding kan vi neppe kalle Lars Eskeland. Han var en *ungdomshøvding*, en fremragende høyskolemann, en stor landssønn, en evnerik lyriker og essayist, en folketaler av dimensjoner. Men vi vil helst huske ham som helgenemnet — for all hans renhet og for all hans sancta simplicitas!

I. H. K.

Josva Norheim død

Søndag den 5. desember sto Josva Norheim, pater Norheims far, rede til som vanlig å gå i kirke. Plutselig følte han seg uvel, og en time senere var han død. Han var således på vei til å møte sin Gud i gudstjenestens hellige mysterium, da Gud kalte ham til å møte Ham ansikt til ansikt.

Josva Norheim var bare 66 år da han så brått og uventet ble kalt bort. Allikevel er der noe så rolig og forklart over dette plutselige dødsfall. Både i sin død som i hele sitt liv var Josva Norheim preget av den sinnets fred og likevekt som er Guds rikeste gave til menneskene. «Herren skal velsigne sitt folk med fred», leser vi i en av salmene. Og apostelen Paulus sier at «Guds rike er fred og glede i den Hellige Ånd». Det var denne fred som i så utpreget grad karakteriserte Josva Norheims skikkelse. Han ga inntrykk av en mann som hadde funnet sin rette plass i tilværelsen. Det som hadde hjulpet ham til dette var hans katolske tro. Da hans eldste sønn og siden hans hustru ble opptatt i den katolske kirke kunne ikke dette unngå å gjøre inntrykk på Josva Norheim. Han følte trang til selv å komme til klarhet over sitt forhold til Gud. I kirken fant han så den fred og harmoni som er betingelsen for sann livsutfoldelse.

Vi som har kjent Josva Norheims liv som katolsk kristen vet hvordan han feredes i kirken som i sitt sanne åndelige hjem. Her utfoldet han alle sine gode egenskaper. Og fra kirken tok han med til sitt jordiske hjem de åndelige verdier som gjorde ham til en god mann for sin hustru, og en god far for sine barn og barnebarn. Både i kirken og i hjemmet var han i sannhet en mann hvis liv og ferd var preget av troens lys og kraft.

Han var også en mann med en utpreget sans for det som var rett og riktig. Dette gjelder ikke minst hans gjerning i det sivile liv. Der var det hans oppgave å bidra til at loven ble respektert og at orden hersket i samfunnet. Hans venner og kolleger kan fortelle om hvor samvittighetsfullt han røktet sin gjerning i politietaten.

Som hans liv var, slik ble også hans død. Uten noe sykeleie, uten noen døds kamp, døde han stille og fredelig. Han var kommet til veis ende. Han var på vei til sin Gud, da Gud kom ham imøte og ba ham ta den plass i de evige boliger som var beredt for ham. Derfor kan vi bruke salmistens ord om ham: «Dyrebar er i Herrens øyne hans frommes død.»

Det evige liv Josva Norheim nu er gått inn til betyr at han for alltid er blitt grunnfestet i den fred som er Guds største gave til menneskene. «Min fred gir jeg dere», lyder Jesu ord. Det er denne fred vi lyser over Josva Norheims minne. Vi takker Gud for alt det gode han har vært for sine kjære. Og vi takker for alt det han har vært for alle oss andre som lærte å sette pris på ham som en mann hvis liv var et sant vitnesbyrd om hans dype og ekte kristne fromhet.

Gud gi ham den evige hvile og la det evige lys skinne for ham. Han hvile i fred.

F. D. T.

Takk!

La meg få lov til, på egne og familiens vegne, å rette den inderligste takk til alle dem som har hjulpet oss i sorgen og savnet med sine bønner og med all den varme deltagelse vi har følt strømme imot oss i anledning av min kjære mann og vår gode far Josva Norheims bortgang.

Thora Norheim.

UTLANDET:

VATIKANET

Arbeiderne må ikke isolere seg.

«I dag gjelder det ikke arbeidernes interesser og ikke anerkjennelse av hans fulle ansvar, i dag gjelder det hele menneskehetens fremtid,» uttalte Pave Pius XII da han nylig mottok forvaltningsrådet til Det internasjonale arbeidsbyrå i audiens. «Arbeiderbevegelsen kan ikke slå seg til ro med materielle fremskritt, med et fullkomment garanti- og forsikringssystem og med en omfattende innflytelse på næringslivet. Den får ikke oppfatte sin fremtid som en opposisjonell funksjon rettet mot andre sosiale lag eller mot Statens overdrevne herredømme over individet. Arbeiderbevegelsens mål må være mer verdensomfattende, å arbeide i felleskapets interesse i en sosial orden der den materielle velstand er en følge av kristent samarbeide.»

JULETREFEST FOR BARN I OSLO

Tirsdag 28. desember kl. 17: Juletreffest for barn i foreningslokalet, Akersv. 5. Bare for barn over 4 år.

MARIAKONGREASJONEN, OSLO

Onsdag 5. januar: Andakt i St. Josephs kapell kl. 19.30. Julemøte i foreningslokalet.

Styret.

Et gulljubileum

Dessverre altfor sent mottok vi et inserat fra Arendal, der det fremgår at en kjent og elsket søster, Sr. Margrethe Punnell av St. Frans-Xaversøstrenes kongregasjon, den 3. desember kunne feire sitt 50-års jubileum for sin avleggelse av ordensløftene.

Hva ligger ikke bak et slikt jubileum av stille og heroisk innsats i Guds og nestekjærlighetens tjeneste? Alle, uansett livssyn, forstår dette så godt, og kan det hos noen være hårdt å fatte selve utgangspunktet — det at unge, lykkelige mennesker glad binder seg ved brudeløfte til en himmelsk Brudgom — så er det ingen som prøver nekte dem som holder det, sin beundring og respekt. Og vi som på nært hold ser hvor uselvisk våre ordenssøstrers liv arter seg, vi kan ikke nok minne oss selv om hvor takknemlige vi bør være overfor dem og for det arbeide de gjør hver på sitt felt og sin post.

En av disse mange er Sr. Margrethe. Hun er født i Luxembourg og hørte til de første som sluttet seg til St. Frans-Xaversøstrenes norske kongregasjon. Den gangen hun kom til landet, hadde hun sin sykepleieutdannelse ferdig ved Røde Kors i Paris. Siden har hun båret dagens byrde på forskjellige steder her hjemme. Hun arbeidet meget i den ambulante sykepleie i Bergen. Under koppeepidemien i 1907 var hun ansvarshavende ved Bergens kommunale epidemilasarett, og i mange år var hun menighetssøster der i byen. Senere har hun virket i Arendal, Stavanger og Haugesund — de siste 18 år i Arendal.

Vi slutter oss til de mange som også post festum vil sende den oppofrende sykesøster en varm lykkønsning med jubileet.

Indias vise-president mottatt av Pave Pius XII.

Tirsdag den 23. november mottok Pave Pius XII Indias vise-president *Sir Sarvapalli Radhakrishnan* som oppholdt seg i Rom som den italienske regjeringens gjest, i andiens.

ALBANIA

Innesperret, pint, skutt.

I ti år har herrerne i Kreml hatt det lille Albania i sitt jerngrep. Albanerne har måttet stille en skinneregjering, russerne derimot har makten i landet i kraft av de 5000 politisoldater de har overført til det ulykkelige land. «Stats-sjefen», «general» *Hoxa*, har bare og utføre de ordre som gis ham, og han utfører dem. Hardest føres kampen mot Kirken. Det finnes ikke et bispedømme, ikke et sogn som ikke har sine martyrer. Noen eksempler: biskopen av Durazzo, *Vinzenz Prenushi*, som var fransiskaner, ble så lenge rullet i et kar som var innsatt med spikerspisser at han døde. Presten *Lazerus Shantoja* ble pint i seks måneder og skutt etter at man hadde hugget føttene av ham. Biskopen av Sapa, mgr. *Georg Volaj*, ble pint med elektrisk strøm, prylt med stokker og slengt ned i en avfallsgrav og skutt der. Biskopen av Alessio, mgr. *Franco Gjini*, som var 68 år gammel, ble først innesperret i en celle av sement som var en kvadratmeter stor, deretter pint og så skutt.

Pint og skutt er videre 19 prester og ordensfolk i Skutari; 3 prester i Durazzo; 2 verdensprester og 2 ordensprester i Alessio; mgr. *Nikolaus Deda*, OFM, og to verdensprester i Sapa; 4 verdensprester i Mirdizia; i Sud ble en prest levende begravet.

I Skutari, Durazzo og Alessio er ordensfolk og prester dømt til 5, 7, 10, 15 og 20 års fengsel, andre til tvangsarbeide og livsvarlig fengsel. I Skutari finnes det 20, i Durazzo 9, i Alessio 7 og i Mirdizia 11 sogn uten sjelehyrder. I Durazzo er 6 kirker, i Alessio 7, i Sapa 8 og i Mirdizia 8 kirker jevnet med jorden. Hertil kommer alle de religiøse institusjoner, skoler, biblioteker og laboratorier som ble ledet av katolikker, som er ødelagt eller forvandlet til forlystelseslokaler.

Anklagene mot katolikkene ble under en «prosess» mot en politioffiser som var anklaget for «titoistiske avvikelser» ganske ettertrykkelig gjendrevet, da han stod foran sine «dommere». Han slynget «retten» følgende kraftsalve i ansiktet:

Dere er de avskyeligste skurker i verden! Det er nettopp dere som har tvunget meg til å pine katolske prester og ordensfolk etter at dere uten den ringeste grunn hadde reist anklage mot dem. Nettopp dere var det som ga meg ordre til å legge våpen i kirker, klostre og kapeller ved nattetid for å gi dere et påskudd til å tilintetgjøre Den katolske kirke. Min skjebne betyr intet for meg i dag. Jeg plaget av samvittighetsnag etter å ha ført så mange uskyldige mennesker i en grusom død.»

Denne politioffisers uttalelse gir et klart vitnesbyrd om de metoder kommunistene anvender i sin kamp mot Kirken. De praktiseres fra Litauen til Albania, fra Jugoslavia til det røde China. Det er det samme skjema som følges overalt.

Disse opplysninger er hentet fra den østerrikske avis «Der Volksbote» for den 28. november. Denne avis er kjent for sine gode kontakter på Balkan.

ARGENTINA

De arresterte prester løslatt.

De tre katolske prester som ble arrestert i Cordoba og brakt til Buenos Ayres etter president *Perons* kringkastnings-tale den 10. november, er nå løslatt og har kunnet vende tilbake til sine sogn. To andre prester som ble arrestert samtidig skal ennå sitte arrestert.

Senere har det vært uroligheter i en kirke i Buones Ayres. I en preken trakk en prest, *Carboni*, en parallell mellom *Perons* styre og Hitlers i Tyskland. Med utgangspunkt i ensyklikaen *Mit brennender Sorge* uttalte han ifølge politirapporten følgende: «Forholdene den gang kan jevnføres med forholdene i den epoke vi gjennomlever. Da som nå ble prester arrestert og forfulgt.» Videre erklærte han at biskopene i Argentina er i ferd med å forfatte et hyrdebrev om forholdet mellom Kirke og Stat. Urolighetene som fulgte på prestens uttalelser, førte til at tre kvinner ble såret. Presten ble arrestert.

BELGIA

25 000 skolelærere demonstrerer mot regjeringens forsøk på å redusere lønningene i de konfesjonelle skoler.

Onsdag den 24. november gikk 25 000 skolelærere i Belgia til en en-dags streik og deltok i protestmøter over hele landet mot den sosialistisk-liberalistiske regjeringens planer om å redusere lønningene til lærerne i de konfesjonelle skoler med fra 10—20 prosent. Denne regjering kom til makten etter valgene i april. Planene går også ut på å frata fattige foreldre som ønsker å ha sine barn i katolske skoler, den støtte de hittil har fått av statsmidler.

CHINA

Kinesiske prester i fengsel.

Tre kinesiske biskoper, 176 innfødte prester, 13 legbrødre og to kvinnelige ordensmedlemmer er ifølge den katolske nyhetstjeneste i Honkong kastet i fengsel. Bare i bispedømmet Peking har kommunistene fengslet 30 kinesiske geistlige og 8 legbrødre.

Denne melding avsanner de kommunistiske erklæringer som nylig ble avgitt til den britiske arbeiderdelegasjon som var i China, som gikk ut på at det bare var de utenlandske misjonærer som var blitt forfulgt.

DE FORENTE STATER

Den katolske ungdom i første forsvarslinje.

«Den katolske ungdom befinner seg alltid i første forsvarslinje i kampen for den arv vi har overtatt og særlig i våre dager, da gudløse krefter angriper fra alle kanter. Kristen ledelse er mer påkrevet enn noensinne om materialismens skadevirkninger skal kunne overvinnnes,» uttalte den tidligere president *Herbert Hoover* til mange tusen unge katolikker under den katolske ungdomsuke i De forente stater nylig. Under uken mottok tre millioner unge katolikker Den hellige komunion.

New York en katolsk by.

Ifølge den siste statistikk fra New Yorks sosialtjeneste består byens 10 millioner innbyggere av 50 prosent katolikker, 30 prosent jøder og 20 prosent protestanter.

FINNLAND

Ny katolsk kirke i Helsingfors.

Den første nye katolske kirke i Helsingfors i løpet av nesten hundre år ble innviet den 6. desember. Den skal tjene som sognekirke for den katolske menighet i bydelen Tølo.

FRANKRIKE

Ny tilvekst til arbeidermisjonsprestene.

90 studenter har nå tatt fatt på studiene i det nye seminar til *Mission de France* i det tidligere cistercienserklostret Pontigny, det første *Praelatur nullius* i Frankrike. De fleste er i alderen fra 22 til 25 år, således voksne som allerede kjenner arbeidernes liv og som er prøvet i det vanskelige kall som er arbeidermisjonsprestens. Disse prester vil bli utdannet til verdensprester som gruppevis vil bli satt inn i særlige områder i Frankrike eller sosiologisk fast opptrukne, avkristnede befolkningsgrupper sammen med andre verdensprester.

130 nye katolske kirker reist i Paris de siste 25 år.

I løpet av de siste 25 år er det reist ikke mindre enn 130 nye kirker i Paris. Den 7. desember innviet kardinal *Feltin* en ny kirke til en av Paris' nordøstlige forsteder. Arbeidet med å reise nye kirker i Paris ble startet i trettiårene av den daværende erkebiskop av Paris, kardinal *Verdier*.

Katolske foreldre sparer den franske stat for 80 milliarder francs hvert år.

Den franske stat sparer hvert år 80 milliarder francs ved at katolske foreldre sender sine barn til katolske skoler. Bare i Paris finnes det 150 000 foreldre som av religiøse grunner tvinges til å holde sin barn borte fra de religionsløse statsskoler og sette dem i katolske skoler.

ITALIA

Kirken Santa Maria Antica restaurert.

Lørdag den 21. november ble det lest messe i kirken *Santa Maria Antica* i Rom etter at den nå er restaurert. Det var den første kristne kirke som ble oppført på Forum Romanum. Etter et jordskjelv i det 13. århundre ble den sterk skadet og ytterligere ødelagt av et jordskjelv i 1349

som også ødela deler av Colosseum. Messen søndag ble lest etter romersk ritus av erkebiskop *Traglia* og etter den bysantinske ritus av biskop *Mele* som er biskop for albanske flykninger i Rom.

JUGOSLAVIA

«Tilbakefall til overtro av verste slag».

På kvelden før Allehelgensdag kom det i Kroatias hovedstad Zagreb, til en trosmanifestasjon som straks førte til kommunistiske s. k. forholdsregler. En spurvogn som var fullsatt av katolikker som kom fra en begravelse, hoppet av sporene og veltet. Ulykken krevde flere dødsfall og mange ble skadet.

Den nettopp utnevnte hjelpebiskop av Zagreb, *Franz Josef Seper*, ilte med to andre biskoper til ulykkesstedet og meddelte de hardt sårede døds sakramentet. Mens dette fant sted ble ulykkesstedet omgitt av 5000 mennesker som knelte ned og bad Rosenkransen høyt.

På kommunistisk hold ble denne uventede trodemonstrasjon stemplet som et grovt «tilbakefall til overtro av verste slag». Tidligere katolske sykehus som kommuniststyret hadde overtatt, ble anvist for de sårede og biskoper og prester nektet adgang til de syke. Dessuten ble de dodes etterlatte pålagt å begrave de døde uten religiøse seremonier. Men dette forhindret ikke at tusener fylte katedralen i Zagreb, da requiemmessene ble lest for dem som var omkommet ved ulykken.

POLEN

Biskop Baraniak dømt til 20 års fengsel.

Hjelpebiskopen av Gnesen, *Anton Baraniak*, er ifølge meldinger til polske flykninger i London dømt til 20 års fengsel i all stillhet. Biskopens helbredstilstand betegnes som kritisk etter de alvorlige pinsler han har vært utsatt for. For øyeblikket skal han befinne seg på et sykehus i Kobierzyn i nærheten av Krakow.

Biskop Baraniak ble arrestert i oktober 1953, omtrent samtidig med kardinal *Wyszynski*. Anklagen lød som vanlig

på «spionasje til skade for folkedemokratiet». Han ble også anklaget for å ha formidlet de polske biskopers memorandum av mai 1953 hvor kommuniststyret i Polen var gjenstand for heftige angrep, til utlandet. Biskopen som nå er 50 år gammel, ledsaget kardinal *Wyszynski* på dennes siste *ad-limina*-besøk i Rom. Han var den gang kardinal *Wyszynskis* sekretær, en stilling han forøvrig også hadde under kardinal *Wyszynskis* forgjenger, kardinal *Hlond*.

TSJEKKOSLOVAKIA

Moskva søker å gjøre episkopatet til et propaganda-instrument.

Den apostoliske administrator for bispedømmet Kaschau i Tsjekkoslovakia, *Josef Carsky*, og den 85 årige biskopen av Sadowa, dr. *Moritz Picha*, har i en skrivelse oppfordret det franske, tyske og italienske episkopat til å gå mot Paris-overenskomsten om tysk gjenopprustning samt til å søke å skape stemning for nye forhandlinger mellom Øst og Vest. Originalskrivelsen skal etter hva de to tsjekkiske biskoper meddeler i en følgeskrivelse, være tilstillet Vatikanets statssekretariat. Skrivelsen er forsynt med 16 segl fra de biskopelige ordinariater i Tsjekkoslovakia. Av de 16 underskrifter skriver den seg fra rettmessige representanter for eksisterende bispedømmer. Blant underskriftene fra de andre bispedømmer er flere helt ukjente navn.

Hjelpebiskop *Carsky* deltok i det første møte i det utvidede representantskap for Sentralkomitéen for den kommunistiske «Nasjonale front» i mars i år. Møtet ble holdt i Praha. Hans biskopelige overhode døde i 1948, og da Den hellige stol hittil ikke har kunnet utnevne en etterfølger, ble han overdradd forvaltningen av bispedømmet Kaschau i 1952.

Biskop dr. *Moritz Picha*, som var en av de modigste forkjempere for Kirken under den nasjonalsosialistiske, tyske besettelse, trakk seg i 1945 helt tilbake fra offentlig virksomhet på grunn av sin høye alder. Han er den eneste biskop i Tsjekkoslovakia som får bevege seg fritt i sitt eget bispedømme.

ARENDALE		
Grunnl. 1886 THS. LØVOLD Tlf. 1173, 1495 Maling - Tau - Duk - Koster og børster - Skibsrekvisita - Malerverer Engros og en detalj		<h1>God Jul!</h1>
<i>Joachim Larsen</i> Manufaktur og Utstysforretning Tlf. 1081 - Etabl. 1872		
ARGUS MARGARINFABRIKK Arendal - Tlf. 2010 MORS MARGARIN - utmerket til smørbrød og all slags matlagning.	SHELL — ARENDAL Tlf. kontor 2013 Anleggstlf. 1848	BO-KREDIT AGDER A/S
H. C. HANSEN & SØNN Brød og kaker	Glassmester HANS ANDERSEN Østregf. - Arendal Tlf. 1725	BYGGMESTER HANS NILSEN Nesset 362 Arendal
ARENDALE FARVEHANDEL Tlf. 1460 - 1680 Engros - En detalj	ALEX ANDERSEN Alt i kjøtt og pølsevarer Tlf. 1308	HJELM EMANUELSEN A/S Møbelforretning Langbryggen Arendal
M. A. STIANSEN Herreekvipering - Guttekonfeksjon	Adel Ellefsen Aut. Installasjonsforretning Tlf. 1756 - Arendal - Tlf. 1756	

TYSKLAND

Forbundskansler Adenauer: Europa i fare.

«Jeg er ingen ynder av militarismen, men en venn av freden og tilhenger av kristendommen,» uttalte forbundskansler dr. Konrad Adenauer nylig på et stort møte som ble holdt for katolske og protestantiske prester i München. «Finner ikke Tyskland sammen med Vest-Europa er det forlapt. En fryktelig makt er oppstått; den søker å underminere Tyskland og beherske Europa. I dag kommer det i første rekke an på om det kan lykkes å avverge den kollektivismen og materialisme som kommunismen representerer. Det gjelder først og fremst å føre den åndelige kamp, for kommunismen er en åndelig maktfaktor. Den fare truer at Europa vil gå tapt for kristendommen, og dermed vil det komme en fryktelig tid for hele verden. Begge konfesjoner må stå sammen og mobilisere alle motsandskrefter.»

Den nye familielov i Sovjet-sonen.

Den nye familielov i Sovjet-sonen har til hensikt å bolsjevisere ungdommen helt fra barnsben av, uttalte nylig for-

bundskansler Konrad Adenauer på et pressemøte i Bonn. Kansleren oppfordret offentligheten til mer våkent å følge utviklingen i Øst-Tyskland. I Vesten er man allfor opptatt av sitt eget og seg selv og har også for lett venet seg til truselen fra øst, uttalte kansleren. Akkurat som hos oss.

UNGARN

Blir kardinal Mindszenty løslatt?

Ifølge det amerikanske nyhetsbyrå NCWC som i alminnelighet er godt underrettet, skal det for øyeblikket føres forhandlinger om løslatelse av Den ungarske kirkes primas, kardinal Mindszenty, med det ungarske kommuniststyre. Som kjent ble kardinalen etter vanlig kommunistisk «hjernevask» dømt til livsvarig fengsel etter en skinnprosess i februar 1949. Det påstås at kommunistene skal ha gjort løslatelsen avhengig av at kardinalen personlig søker om benådning og frivillig gir avkall på stillingen som Ungarns primas.

OSLO		
Grønlands Elektriske Forretning Aut. Installatør - Grønland 32 Tlf 68 25 60 - 68 47 79 Utfører alt elektrisk arbeide Salg av lampeutstyr, koke- og varmeapparater samt radio		HALLO! Har De ordnet med kontin- genten?
<i>Joh. Weydahl A/S</i> Oslo - Centralb. 68 18 07	KAFFE og HERMETIKK engros	

HAMAR

EMIL LIES BOKHANDEL		NEBB	
Godt utvalg i bøker og papir		NEBB's HAMAR-AVDELING A/S	
HAMAR		HAMAR	
KR. MOHN Urmaker - Optiker Hamar	A. BLYSTAD Skotøy og herreutstyr Torvgf. 56 - Hamar Telefon 23 506	A. STEEN 1854 — 1954 HAMAR	
KNUTSTAD & HOLEN FISK OG VILT Hamar	M. GRAVDAHL BOK OG PAPIRHANDEL Tlf. 1900 - Hamar	ARNE BORGLUND Bok- og Aksidenstrykkeri Hamar - Tlf. 23 858	
J. ARNT JENSEN Rørleggere HAMAR	HAMAR FARVEHANDEL Etablert 1865 Strandgaten - Tlf. 21 015 Hamar	HUGO HOFFSTEN Handelsgartneri og Blomsterforretning Hamar	
HAMAR GLASSMAGASIN A/S Telefon 23 056	O. WIIK Herreutstyr - Skotøy Ø. Torv - Hamar	VESTBYENS KOLONIAL Telefon 23 339 - 23 362 HAMAR	

Som ventet har kardinalen blankt tilbakevist kravet om å søke benåning. Men den mulighet finnes at kardinalen av helbredsgrunner er forhindret fra å overta sitt embede.

Et kompromissforslag, fremsatt av den ungarske bispekonferanse, som går ut på at bispekonferansen fremsetter et benåningsandragende, har kommuniststyret ennå ikke tatt standpunkt til.

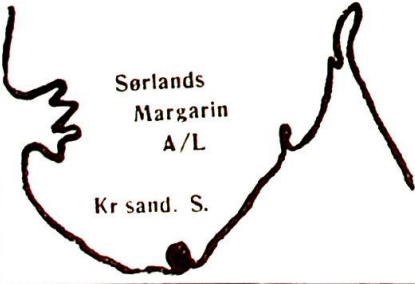

Pilegrimssang «forstyrrer» arbeide på rådhus.

Ved planmessige sjikanerier søker de kommunistiske myndigheter i Ungarn å boykotte det kjente ungarske valfartssted *Maria Gyued*. Pilegrimene er bl. a. blitt forbudt

å synge under prosesjonene med den begrunnelse at salmesangen forstyrrer arbeidet på byens rådhus. Under søndagsgudstjenestene holder kommunistiske ungdomsorganisasjoner regelmessig demonstrasjoner foran kirken og holder «konserter» med blåseinstrumenter. Kirkens dører må under disse «konserter» holdes åpne «av sikkerhetsgrunner». Busstrafikken mellom jernbanestasjonen og valfartsstedet er innstillet om søndagene og prekenere får ikke holdes under åpen himmel. Ikke desto mindre strømmer tusenvis av troende fra alle kanter av Ungarn søndag etter søndag til Maria Gyued.

OSLO		
<p>ØKONOM Centralopvarmning Inneh.: Trygve A. Engh Tlf. 42 51 33 - Oslo</p> <p><i>Varme — Ventilasjon — Damp Varmtvann — Olje — Stoker Fyring — Kjelerrep. — Ettersyn</i></p>	 <p>A.s Rafens Efterfølgere Grensen 19, Oslo</p> <p>Glass, stentøy, porselen og kjøkkenutstyr for sykehus og andre anstalthusholdninger</p>	<p>SØREN HANSSEN Kolonialforretning</p> <p>Langes gate 6 - Oslo Telefon 33 77 34</p>
<p>Spesialforretning i RUSTFRITT STAL for sykehusene</p> <p>KNUT JUUL CHRISTIANSEN</p> <p>Stortingsplass 7 II Tlf. 33 36 24 - Oslo Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT</p>	<p>OLE KRISTIANSEN Snekkermester Heimdalsgt. 34 - Oslo. Tlf. 68 13 58 - Etablert 1894 Spesialitet: <i>Møbler og innredningsarbeider</i></p>	 <p>ODDVAR J. LØDENG MURMESTER & ENTREPRENØR</p>

KRISTIANSAND

 <p>Knut Lie & Byens Stabbur TELEFON 2234 KRISTIANSAND S. VIS A VIS NORDES BANK</p> <p>Fetevareforretning - Salater -</p> <p>En gros og en detalj</p>	 <p>Tollbodgt. 2 - Kristiansand S.</p>
<p>SØRLANDS MARGARIN A/L Kristiansand S.</p> <p>Sørlands Margarin A/L Kr sand. S.</p>	<p>TOR RUUD Aut. Rørleggerforretning</p> <p>Hannevik Terrasse 5 - Kristiansand S.</p>
<p>SIGURD SØRENSEN Begravelsesbyrå</p> <p>Holbergsgt. 15</p>	<p>A. KRUSE SMITH Entreprenørforretning KRISTIANSAND S</p>
<p>SIGURD SØRENSEN Begravelsesbyrå</p> <p>Holbergsgt. 15</p>	 <p>FRUKT- OG GRØNNSAKEFORRETNING</p>
<p>SIGURD SØRENSEN Begravelsesbyrå</p> <p>Holbergsgt. 15</p>	 <p>Konditori og Kafé</p>
<p>SIGURD SØRENSEN Begravelsesbyrå</p> <p>Holbergsgt. 15</p>	<p>C. P. WINTERSBORG Spesialforretning i Amatørfoto og Brilleoptik</p> <p>Sparebankgården - Tlf. 2016</p>

TRONDHEIM		
MURMESTER BERNT IVERSEN Kongensgt. 66 - Tlf. 25522 Trondheim	ALF EIDEM Malermester Singsakerbk. 17 Tlf. 29123	A. HOLBÆK ERIKSEN & CO. A/S Trondheim Bøker - Papir
	A/S TRONDHJEMS MARGARINFABRIKK Munkegaten 5 - Trondheim Leverandør til St. Elisabeths Hospital	

STAVANGER		
OLAF L. MÜLLER Sykeartikler Drogeri og Parfymeri Stavanger	F. OHM Snekkerforretning Dører - Vinduer - Trapper Stavanger	J. F. MARNBURG Stavanger
Alt for kirkegårder TH. VAALAND , kirkegårdsforretning Korsgt 46 - Stavanger	STAVANGER LIKKISTEFABRIKK JACOB O. SKRETTING Tlf. 20 433	TH. FORSELL Malermester Stavanger
STAVANGER PLISSEFORRETNING Kjoler Bluser Undertøy	R. ELVIGS GLASSKUNSTINDUSTRI A/S Alt i glass Bygningsglassmester	

DRAMMEN		
C. H. PEDERSENS EFTF. Bakeri - Konditori og Kaffe Haugesgt. 3. Tlf. 2863 Drammen	$\frac{1}{3}$ Tyri Fabrikker Drammen TYRILYS leveres i alle størrelser og typer	
Norløffs Jernvarefabrikk Drammen - Tlf. 2085	Bragernes Farvehandel Torvet Drammen Tlf. 2755 - 4058	PT. PEDERSEN & BERG A/S Farvehandel - Kjemikalier Parfymeri. Spør oss. Etabl. 1883 Tlf. 2185 Drammen
 KOLONIALFORRETNING Tlf. 2659	Gustav Thielemann Pølse- og hermetikkfabrikk DRAMMEN	
GUSTAV BØHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen	<i>Alltid først med det siste...!</i> Utstyrsvare- og manufaktur, Drammen	

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

Jens J. Andersen
OSLO - CENTRALBORD 68 34 00
Beste leverandør av
KJØTT-FLESK-PØLSEVARER

VI LEVERER:

Frigidaire
REG. VAREMERKE

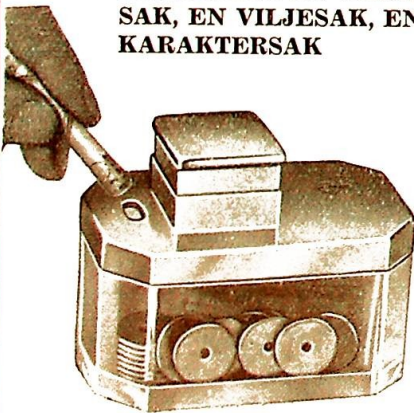
KJØLESKAP OG KJØLEANLEGG

Innhent tilbud

LEHMKUHL

N VOLLGATE 3, OSLO

**Å SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK**

«KLAR»

Fåes i banker over hele landet

Allslags snekkerarbeid
utføres

REIDAR MYRVOLD

Gladsv. 23, Grefsen
Tlf. 37 57 68

*All slags
forsikring*

ANTH. B NILSEN & CO'S
ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

HERMAN H. RITTERS
ESKEFABRIKK

Chr. Kroghsgt. 30, Oslo
Tlf. 42 34 66

A/s Norsk Medicinsk Varehus

Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70 - Oslo

Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell
Brilleoptikk

G. GALLIGANI

PRYD- OG BRUKSKUNST

OSLO

Melitta

KAFFETRAKTER

gir bedre og drøyere kaffe
Riktig formaling sparer kaffe
Føres i ledende kaffe- og
kjøkkenutstysforretninger

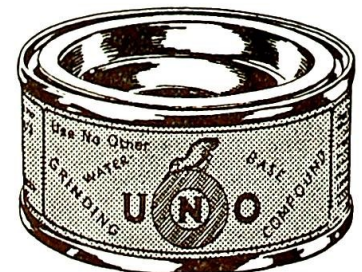
JOHAN OLSEN & SØNNER

Murmester & Entreprenørforretning

Etablert 1896

Kongensgate 17, Oslo

Telefon 42 99 90

**Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler**